

Art-kino
javna ustanova u kulturi
Krešimirova 2, Rijeka, Hrvatska
Tel.: 051 323 262
Faks: 051 323 275
e-mail: ured@art-kino.hr
OIB: 12254758142
MB: 2998050
Transakcijski račun: 2360000-1102348678
IBAN: HR2423600001102348678
www.art-kino.org

Klasa: 035-01/23-04/2
Ur.br.: 2170-1-35-01-24-6

Rijeka, 31. siječnja 2024.

UPRAVNO VIJEĆE

Predmet: Izvještaj o radu Art-kina u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine

Povratak publike u kino, sadržajno proslavljena petnaesta obljetnica rada te nabava novog digitalnog 4k projektoru samo su neki od mjerljivih parametara koji svjedoče uspjehu još jedne izvrsne godine za Art-kino čije je projekcije, njih čak 1.118, u 2023. pogledalo više od 50.000 posjetitelja. Spomenuti rast nastavlja uzlaznu putanju u radu ustanove koja se u 2023. godini, uz mnogo truda i angažmana svih djelatnika Art-kina, ali i pozitivne društvene promjene u cjelokupnoj filmskoj industriji, konačno oporavila od posljedica pandemije koronavirusa i pratećeg trenda distribuiranja i gledanja filmova kod kuće putem *online* platformi i servisa za gledanje koji još uvijek nisu potisnuli značaj i ljepotu zajedničkog gledanja filmova u najboljim uvjetima koje samo kinodvorana može pružiti.

U prosincu, točnije 18. 12. 2023. godine, Art-kino je obilježilo svoju petnaestu godišnjicu rada, povodom čega je čitav mjesec bio u slavljeničkom ruhu pa se, uz bogat redovni program, na repertoaru našao niz posebnih i raznovrsnih događanja kojima se svečano obilježilo ovu rođendansku brojku. Osvrćući se na proteklo razdoblje, istaknuti treba kako se perspektiva novootvorenog kina nije činila previše obećavajućom zbog trenda zatvaranja gradskih kina, razvoja onih kućnih i otvaranja multipleks centara koji su nastojali izmijeniti naviku gledanja filmova, kao i samo poimanje filmske umjetnosti. Ipak, neadekvatna forma reprodukcije filmova te inzistiranje na zabavljačko-potrošačkom doživljaju filma pokazali su se nedovoljno jakim da bi spriječili publiku od odlaska u kino koje im pruža priliku gledati ostvarenja suvremene nezavisne i *arthouse* produkcije, kao i djela iz filmske baštine u rasponu od lokalne (riječke) produkcije, preko hrvatske, europske i svjetske, pa sve do brojnih, nerijetko široj publici slabije dostupnih stranih kinematografija iz cijelog svijeta.

Ojačavajući ulogu, značaj i vidljivost filmske umjetnosti u kulturnom i društvenom životu grada, što je temeljna aktivnost ustanove, Kino je ustrajno radilo na tome da poimanje sebe kao 'prostora za gledanje filmova' proširi u mjesto susreta, razmjene ideja i edukacije koje povezuje sve zaljubljenike u sedmu umjetnost – gledatelje, filmske i kulturne radnike, djecu i mlade, studente,

filmske entuzijaste, umjetničke i kulturne organizacije i udruženja te brojne druge zainteresirane pojedince – kako bi se postigao cilj stvaranja svojevrsnog riječkog filmskog centra koji promiče filmsku kulturu te istovremeno potiče njegovo daljnje razvijanje, naročito u kontekstu domaće filmske scene i razvoja mladih filmskih snaga. U želji da se potakne stvaranje generacija kulturno osviještenih pojedinaca, rad Art-kina od početka je bio usmjeren na filmsku edukaciju mladih uzrasta, susrete domaćih i stranih filmskih djelatnika s publikom, organizaciju brojnih tribina, gostovanja i edukativnih radionica, uz niz velikih projekata koji su se u sklopu kina pokrenuli. Među najznačajnijima su program Škola u kinu namijenjen edukaciji djece i mladih na polju filmske kulture, osnivanje Specijalne filmske knjižnice Art-kino i regionalnog filmskog ureda Kvarnerska filmska komisija, zaslužnog za osnaživanje lokalnih filmskih i produkcijskih kapaciteta te otvaranje Mini Art-kina i sudjelovanje u projektu Dječje kuće, čiji pak prostor predstavlja neprocjenjivu kulturnu i obrazovnu vrijednost ne samo za Rijeku i županiju, već i mnogo šire. I premda razvoj novih tehnologija neprestano izaziva tradicionalni koncept gradskog kina, u proteklih se petnaest godina pokazalo kako Art-kino zahvaljujući jasno postavljenim ciljevima s uspjehom odolijeva izazovima koji se pred njega postavljaju i ostaje živom i produktivnom zajednicom ljudi koja djeluje u sinergiji i dijalogu onih koji filmove gledaju i onih koji ih stvaraju. Što, nadamo se, dovoljno govori o njegovom značaju za kulturni razvoj grada.

S druge strane, protekla je godina u Hrvatskoj i u svijetu obilježena povratkom publike u kina, što bi značilo da su se konkretni pomaci u filmskoj industriji dogodili, a pojedine strategije se pokazale uspješnima. Recimo, porast proizvodnje i gledanosti filmova iz suvremene domaće kinematografije svakako je ohrabrujuća vijest. Kad se tome pribroje i kino-hitovi koji ljude vraćaju pred veliko platno, a pri tome sadržajno odskaču od uobičajenog razumijevanja te sintagme, onda razloga, ako već ne za radost jer uvijek može biti preuranjena, za optimizam svakako ima. Fenomen nazvan *Barbenheimer* o kojem je ovdje riječ privukao je brojnu publiku kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj te nanovo rasplamsao tračak nade da masovna publika autorskih filmova još uvijek postoji, no za naš slučaj ipak je važnija činjenica da domaća publika slično reagira i na domaći film, čemu svakako pridonose njihove premijere u kojima nerijetko sudjeluje i brojna filmska ekipa s kojom publika ima neposrednu priliku komunicirati i družiti se pa su tako tijekom godine među tri najgledanija filma smjenjivali se naslovi *Punim plućima* (R. Jovanov Gonzo) i *Smrt djevojčice sa žigicama* (G. Kulenović), dok je u konačnici kao najgledaniji domaći film u Art-kinu u 2023. godini pokazao se naslov *Samo kad se smijem* (V. Juranić). Stoga se nadamo kako će se ovaj trend nastaviti i u tekućoj filmskoj sezoni.

Temeljem Javnog poziva za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu koji je Ministarstvo kulture i medija raspisalo koncem prošle godine, Art-kinu su bila odobrena sredstva za nabavu novog digitalnog 4k projektora, budući je postojeći nabavljen 2013. godine te je u proteklih desetak godina svakodnevno bio u upotrebi. Unatoč redovnom servisiranju i održavanju, tijekom projekcija sve češće je dolazilo do oštećenja slike, stoga je bilo nužno krenuti u proces nabave novog DCP projektora. Nakon pribavljanja dokumentacije te pokretanja procesa javne nabave i dobavljanja potrebne licence, pri samom kraju ljetne stanke Kina izvršena je i nabava samog projektora te njegovo postavljanje. Smatramo kako je bitno istaknuti da je nabavom novog 4k projektora – koji ima bolju rezoluciju od prijašnjeg te pruža oštriju i kvalitetniju sliku s većim kontrastima – Art-kino nastavilo pratiti suvremene tehnološke trendove, čime se publici istovremeno pruža mogućnost bogatijeg gledateljskog iskustva, a u rad Kina se implementiraju i zelene politike jer je novi projektor energetski učinkovitiji. Ukupna vrijednost projekta *Digitalizacija Art-kina* iznosila je 119.562,50 eura.

Filmski program u Art-kinu nastaje pomnim biranjem i u njegovu stvaranju sudjeluje velik broj suradnika, sa zajedničkim ciljem da se u kinu prikaže ono najbolje što je filmska umjetnost stvorila i još uvijek svakodnevno stvara. Upravo je to ključna odrednica naše programske orijentacije: pružiti gledateljima na uvid klasična filmska djela, ona koja su bila dijelom života prošlih generacija filmofila i koja još uvijek bitno utječu na sadašnje generacije filmskih stvaratelja i uživatelja filma, upoznavati ih s recentnom filmskom produkcijom te zajedno istraživati mnogostruke dimenzije filmske umjetnosti. Publika prihvaća ovu orijentaciju i uživa u filmu svih vrsta: kratkog, srednjeg i dugog metra, animiranim i eksperimentalnim, dokumentarnim i igranim. Jasno organiziran, bogat i inovativan program koji se izvodi prema visokim produkcijskim standardima temeljni je razlog izrazito pozitivnog imidža institucije u javnosti.

Art-kino nije samo mjesto prikazivanja i gledanja filmova, već i rasprave o njima, edukacije, komunikacije i istraživanja. Zasnovano na raznolikosti pristupa mediju filma, kino je svoje djelovanje usmjerilo u četiri glavna pravca, rad kojih obuhvaća: *filmski program, rad s djecom i mladima, obrazovne i medijacijske programe te podršku filmskoj produkciji*. Time se na jednom mjestu objedinilo prikazivačke, distribucijske i edukacijske funkcije te pružila prilika i drugim dionicima filmskog, kulturnog i obrazovnog sektora u zajedničkom nastojanju cjelovitog razvoja filmske djelatnosti u Rijeci. Art-kino svoju *programsku koncepciju* temelji na umjetničkoj značajnosti, svijesti o obrazovnoj ulozi kulturnih institucija, njihovoj odgovornosti za razvoj cjelovitog kulturnog polja u kojem djeluju te otvorenosti prema potrebama zajednice, a *vrijednosti* svog djelovanja na umjetničkoj izvrsnosti, otvorenosti, društvenoj odgovornosti, predanosti i integritetu te, naravno, znanju.

Filmski program uključuje, osim prikazivačkih, i komponente kao što su edukacija, medijacija, razvoj publike, inovacija, suradnja te programe na sjecištu filma, novih medija i tehnologija. Raznolikost i raznovrsnost programa ostvaruje se ravnopravnim odnosom kako prema suvremenoj domaćoj, europskoj i svjetskoj filmskoj produkciji tako i naslovima iz bogate riznice svjetskog filma koji se raspoređuju po različitim kinotečnim, autorskim, žanrovskim ili tematskim ciklusima, kao i ciklusima eksperimentalnih i amaterskih filmova, revijama namijenjenima ciljanoj publici, programima koji za cilj imaju promoviranje filmske djelatnosti putem organiziranih premijernih prikazivanja filmova nastalih u lokalnoj i nacionalnoj produkciji, zatim specifičnim edukacijskim programima i tome slično.

Govoreći o financijskim parametrima, Art-kino je primjer dobrog poslovanja u području kulture kroz racionalizaciju troškova, uravnotežene prihode i rashode te diverzifikaciju izvora financiranja. Grad Rijeka kontinuirano financijski prati Art-kino, a upravo zahvaljujući ovoj potpori, odnosno statusu javne ustanove u kulturi Grada, naše je financiranje, kao i naš rad, stabilno. S druge strane, Art-kino je izuzetno proaktivno kada govorimo o proširenju izvora prihoda te se u svom radu oslanja ne samo na proračun Grada, već na niz drugih donatora i vlastita sredstva.

Okvirno, Grad Rijeka nas je podržao s oko 65 % sredstava, uključujući i sredstva za plaće i režije, dok smo preostala sredstva osigurali iz niza drugih izvora, poput Hrvatskog audiovizualnog centra, Europe Cinemas, Primorsko-goranske županije, Ministarstva kulture i medija, ulaznica, vlastitih prihoda i niza drugih. Uzmemo li u obzir samo programska sredstva, možemo reći da smo više od 90% programskih sredstava ostvarili izvan proračuna Grada Rijeke.

PROGRAM

Na redovnom filmskom programu, kojeg sačinjavaju filmovi hrvatske, europske te svjetske produkcije, i ove su godine svoje mjesto našla umjetnička ostvarenja nominirana, kao i nagrađena brojnim filmskim nagradama. Sveukupno je upriličeno 1.118 projekcija, od čega 890 javnih (Art-kino i Dječja kuća), potom 228 projekcija za škole i vrtiće, a održana su i dva glazbeno-filmska događaja. Ukupan broj prikazanih naslova je 440, a gledatelji su mogli birati između 239 dugometražnih i 201 kratkometražnog filma. Najgledaniji filmovi bili su *Barbie*, *Oppenheimer* i domaći naslov *Samo kad se smijem*, dok su dva najgledanija kinotečna programa *Lynch četvrtkom* te *Kultno kino*. Pored onih redovnih, u Art-kinu i u Dječjoj kući održali su se brojni drugi popratni programi: radionice, okrugli stolovi, promocije knjiga, uvodi u programe, gostovanja filmskih autora, susreti filmsko-čitateljskog kluba itd.

Art-kino je jedini kinematograf u Rijeci i široj okolici koji pruža kontinuirani program filmova od posebnog povijesnog značaja i umjetničke vrijednosti te u kojem se prikazuju retrospektive posvećene pojedinim redateljima, glumcima, žanrovima, temama, filmskim pravcima... Autorski i kinotečni programi nužni su jer se time publici osigurava pristupačnost filmskih naslova koji prikazuju osobine i daju presjek određenih filmskih razdoblja i stilova, kako kroz opuse pojedinih, tako i kroz cikluse čitavih grupa autora. Dodatna vrijednost ovih programa su sadržaji i materijali koji publici pružaju priliku da stekne šira znanja o filmskoj umjetnosti jer istaknuti filmolozi, filmski kritičari, intelektualci i umjetnici pripremaju uvode u cikluse, kao i popratne programske tekstove i druge materijale. To u stvari znači da se prije ciklusa i retrospektiva održavaju predstavljanja dotičnih autora i njihovog značaja, kako u kontekstu filmske umjetnosti, tako i šire društvene slike. Tijekom godina pokazalo se kako raste broj publike koja pohodi ova uvodna predavanja na kojima se pored projekcija filmova može dobiti uvid i u širi kontekst njihova nastanka te saznati više o njihovim umjetničkim dosezima.

Kino kustos je program što ga Art-kino provodi od 2017. godine, a namijenjen je razvoju filmske kulture kroz uvodna predavanja istaknutih osoba iz raznih područja djelovanja (redatelji, pisci, književnici, glazbenici...). Sudionici sami odabiru film koji je za njih iz raznih razloga bio poticajan i prenose publici svoje viđenje njegove važnosti; ovim se putem ističe višedimenzionalnost filmskog stvaralaštva te njegova moć da utječe na razna područja društva. Prošlogodišnji primjeri: *Kratki rezovi* (Snježana Prijčić-Samaržija) te *Američki grafiti* i *Cooley High* (Dean Kotiga).

Kultno kino se na programu Art-kina nalazi od rujna 2016. godine, a sadržaj ovog projekta je prikazivanje važnih filmskih ostvarenja uz uvod filmskog stručnjaka kojim se publiku u obavijesnom izlaganju upućuje u osobitost filmskih elemenata, uvodi u društveno-kulturni kontekst njegovog nastanka te informira o posebnim zanimljivostima o režiseru, glumcima, snimanju i sl. Program se pokazao vrlo uspješnim jer svaka projekcija privuče brojnu, generacijski šaroliku publiku, u kojoj prevladavaju mladi. Prošlogodišnji primjeri: *U zmajevom gnijezdu*, *Ne okreći se*, *Sveta planina* i *Lice s ožiljkom*.

Šifra: Rubeša novi je program Art-kina o kojemu se već iz naziva može zaključiti da će biti posvećen koliko filmskom kritičaru i jednom od pokretača Kina Draganu Rubeši, toliko i filmovima o kojima je pisao (ili je mogao pisati) te redateljima koji su se našli na listi njegovih kritičarskih preokupacija (ili su se na njoj mogli naći). S istim se započelo početkom ove godine, a Art-kino će ga provoditi u suradnji s Kino Kinotekom iz Zagreba. Prošlogodišnji primjeri: *Jeanne Dielman, 23 quai du Commerce, 1080 Bruxelles* i *Dobar posao*.

Adaptacija. Čitanje filma je program koji je Art-kino pokrenulo 2021. godine s namjerom povezivanja filma i književnosti, čiji je primarni cilj poticanje kako čitanja knjiga i gledanja filmova, tako i razumijevanja tih umjetničkih formi putem uspoređivanja sličnosti i razlika njihovih izražajnih sredstava čemu je, u konačnici, cilj pokušaj stvaranja upućenijeg konzumenta kulturnih sadržaja. Poticaj za njegov nastanak nalazi se u činjenici da književnost predstavlja neiscrpno vrelo za filmsku umjetnost pa su tako brojni filmovi nastali upravo kao adaptacija određenog književnog djela. U radu programa *Adaptacija. Čitanje filma* sudjeluju autori (književnici, scenaristi i redatelji) te moderatori diskusija (književnici, novinari, profesori i kritičari), a za potrebe projekta oformljen je i Čitateljski klub koji je njegov glavni protagonist. Prošlogodišnji primjeri: *Smrt u Veneciji* (T. Mann), *Nema zemlje za starce* (C. McCarthy) i *Osam planina* (P. Cognetti).

Art-kino - filmski program

Na filmskom programu Art-kina u 2023. godini sveukupno je upriličeno 590 javnih projekcija te 27 projekcija za škole i vrtiće, a održana su i dva glazbeno-filmska događaja. Ukupan broj prikazanih naslova je 310, a publika je mogla birati između 194 dugometražna i 116 kratkometražnih filmova. Najgledaniji filmovi su *Barbie*, *Oppenheimer* i *Samo kad se smijem*, dok su dva najgledanija kinotečna programa *Lynch četvrtkom* te *Kultno kino*.

U 2023. godini u Art-kinu su održane svečane premijere filmova *Snjeguljica*, *Glava velike ribe*, *Punim plućima*, *Vizija leptira*, *O plesu koji je izgradio dom*, *Pelikan*, *El Shatt – Nacrt za utopiju*, *Najsretniji čovjek na svijetu*, *Smrt djevojčice sa žigicama*, *Bosanski lonac*, *Krešo*, *Sedmo nebo*, *Snajka: dnevnik očekivanja*, *Samo kad se smijem*, *La predstava* i *Neka ljubav kaže sve o nama* uz gostovanje redatelja, glumaca i drugih autorskih i producenških suradnika, a premijerno su prikazane dvije epizode dokumentarne TV serije *Rijeka moje mladosti*. Putem premijera Art-kino i dalje nastavlja svoju misiju sudjelovanja u promociji i vidljivosti hrvatskog, ali isto tako i regionalnog filmskog stvaralaštva, u skladu sa *Sporazumom o suradnji u jačanju lokalnih filmskih kapaciteta* između Grada Rijeke i Hrvatskog audiovizualnog centra, a sve s ciljem poticanja i osnaživanja audiovizualne djelatnosti, odnosno filmske kulture.

Filmski program Art-kina u 2023. godini započeo je 7. siječnja prikazivanjem dvaju domaćih filmova iz redovne distribucije: *Stric* (Kapac i Mardešić, 2022.) i *Sigurno mjesto* (J. Lerotić, 2022.), a u nastavku siječanjskog redovnog programa Art-kina prikazani su sljedeći naslovi: *Moonage Daydream* (B. Morgen, 2022.), *Trokut tuge* (R. Östlund, 2022.), *Obje strane oštrice* (C. Denis, 2022.), *Yunaci rocka* (D. Petrović, 2022.), *Alcarràs* (C. Simón, 2022.), *Zbogom Leonora* (P. Taviani, 2022.), *Krivotvoritelj* (M. Peren, 2022.), *Rez!* (M. Haznavicious, 2022.) i *Prve 54 godine: Skraćeni priručnik za vojnu okupaciju* (A. Mograbi, 2021.).

Posebni program Art-kina započeo je 8. siječnja *Glazbenom željom* u sklopu koje se prikazao film *Labirint* (1986.) američkog režisera Jima Hensona (tvorca serije *Muppet Show*). Radi se o programu Art-kina s kojim se je započelo krajem 2022. godine, zahvaljujući čestim upitima gledatelja o mogućnostima prikazivanja teško dostupnih ili rijetko prikazivanih filmskih naslova na velikom platnu, stoga je Kino odlučilo ispuniti tri 'glazbene želje.' Prva u nizu je bila film *Jedan plus jedan (1+1)* Jean-Luca Godarda.

Prva prošlogodišnja Kino kustosica bila je rektorica Sveučilišta u Rijeci i filozofkinja Snježana Prijčić-Samaržija koja je za publiku odabrala *Kratke rezove* Roberta Altmanna, nastalom prema kratkim pričama i jednoj pjesmi Raymonda Carvera, američkog pisca s kulturnim statusom. Film je prikaz široke palete likova i panorame narativnih linija ispresijecanih kratkim rezovima kako bi se dočarala uvjerljiva smušenost života, postupak sličan onome što ga je primijenio u svom glasovitom djelu

Nashville (1975.). Film je na Mostri 1993. godine osvojio glavnu nagradu, Zlatnog lava, kao i nagradu međunarodnog udruženja filmskih kritičara, a sveobuhvatna odluka žirija bila je čitavom ansamblu, sastavljenom od 30 glumaca, dodijeliti zajedničko priznanje – Nagradu za najbolju glumu. Program se održao 17. siječnja u 19 sati.

Siječanjski mjesec i sam početak veljače bio je obilježen kratkim ciklusom, odnosno trima filmovima najpoznatijeg predstavnika nadrealizma u filmskoj umjetnosti, Luisa Buñuela, pod prigodnim nazivom *Buñuel srijedom*. Prvi prikazani film iz tog triptiha njegov je treći meksički film *Zaboravljeni* (18. 1. u 19 sati), surova drama o maloljetničkoj delikvenciji smještena u predgrađe Mexico Cityja, ujedno i prvi kojim je režiser prešao granice te zemlje i nanovo se vratio u žižu svjetskog filma, a za isti je u Cannesu Buñuel 1951. godine osvojio nagradu za režiju. Drugi je kontroverzni film *Viridiana* (25. 1. u 18 sati), a prvi koji je redatelj snimio u Španjolskoj nakon Građanskog rata i dugogodišnjeg američko-meksičkog izgnanstva. Film je također nagrađen u Cannesu, 1961. godine, Zlatnom palmom, što nije spriječilo španjolske cenzore da film zabrane za prikazivanje zbog 'blasfemije.' Treći pak film završni je dio redateljeve trilogije *Fantom slobode* (01. 2. u 18 sati), koju još čine *Mliječni put* (1969.) i *Diskretni šarm buržoazije* (1972.), djelo kojim je Buñuel napravio svojevrsni rezime dotadašnjeg stvaralaštva, s naglaskom na onaj nadrealistički segment koji je s godinama postajao sve izraženiji, raznovrsniji i profinjeniji u njegovu subverzivnom opusu.

Prva prošlogodišnja, i to dvostruka filmska premijera održala se u Art-kinu 2. veljače, a prikazani su kratkometražni igrani film *Snjeguljica* glumice i redateljice Lane Barić te dugometražni prvijenac filmskog kritičara i redatelja Arsena Oremovića *Glava velike ribe*. Premijeri je, pored oboje redatelja, prisustvovao i glumac Neven Aljinović-Tot.

Počev od prošle godine, Art-kino će u suradnji sa zagrebačkim Kinom Kinoteka povremeno provoditi program *Šifra: Rubeša* – o kojemu se već iz naziva može zaključiti da će biti – posvećen koliko Draganu Rubeši, toliko i filmovima o kojima je pisao (ili je mogao pisati) te redateljima koji su se našli na listi njegovih kritičarskih preokupacija (ili su se na njoj mogli naći). Prvi od filmova s tog popisa praktički se sam nametnuo: u pitanju je film *Jeanne Dielman, 23, quai du Commerce, 1080 Bruxelles* belgijske sineastice Chantal Akerman koji se našao na vrhu ankete najboljih filmova svih vremena koju svakih deset godina objavljuje britanski časopis *Sight & Sound*, možda i najutjecajniji filmski magazin na svijetu. Novina izbora nije samo činjenica da je na vrh po prvi put zasjeo film jedne žene, već to kako se radi o djelu koje se iz feminističke, dakle kritički nastrojene pozicije postavlja prema filmskoj tradiciji i njezinom dominantnom prikazu žene i društvenih uloga što ih stereotipno nastanjuje, koristeći se pritom filmskim jezikom koji je uglavnom – i danas – smješten na margine glavnostrujaške produkcije. Bio je to sasvim dovoljan razlog da se njime otvori prvo riječko izdanje programa *Šifra: Rubeša* koje se je održalo u srijedu, 22. veljače, s početkom u 19 sati, a isti je Art-kino provelo u suradnji sa zagrebačkim Kinom Kinoteka te Belgijskom kinotekom (Fondacija Chantal Akerman - Cinematek).

Na redovnom programu Art-kina u veljači prikazani su sljedeći filmovi: *Obje strane oštrice*, *Duhovi otoka* (Martin McDonagh, 2022.), *Babylon* (Damien Chazelle, 2022.), *Tár* (Todd Field, 2022.), *Poslije sunca* (Charlotte Wells, 2022.), *Tražovi* (Dubravka Turić, 2022.), *Kako spasiti mrtvog prijatelja* (Marusja Siroječkova, 2020.) i *Osam planina* (F. van Groeningen i Ch. Vandermeersch, 2022.).

Program u ožujku započeo je ciklusom *Oscari u 8* kojim je Art-kino krenulo ususret 95. dodijeli nagrada Američke filmske akademije, održanoj 12. ožujka, a prikazani su filmovi koji su se tijekom 2022. ili početkom prošle godine istaknuli na raznim strukovnim i kritičarskim top-listama te se okitili brojnim nominacijama za prestižnu američku filmsku nagradu. Ciklus se je održavao od 1. do 12. ožujka u 20 sati, s paralelnim programom u Dječjoj kući, tijekom kojeg su prikazani naslovi: *Sve u isto*

vrijeme, *Top Gun: Maverick*, *Babylon*, *Trokut tuge*, *Fabelmanovi*, *Kit*, *Elvis* i *Blizu*. *Oscari* u 8 završeni su posebnom projekcijom održanom nakon službene dodijele nagrada, 13. ožujka u 19 sati, a prikazan je prošlogodišnji dobitnik Oscara za najbolji film – *Sve u isto vrijeme* američkog redateljskog dvojca poznatijeg kao Daniels (Daniel Kwan i Daniel Scheinert).

Druga prošlogodišnja premijera održana je u Art-kinu 8. ožujka u 20 sati. Prikazan je redateljski debi Radoslava Jovanova Gonza *Punim plućima*, inače dugogodišnjeg snimatelja i autora velikog broja spotova te nekoliko dokumentarnih filmova i jednog kratkometražnog. Premijeri su prisustvovali redatelj, producentica Sabina Krešić, direktor fotografije Stanko Herceg i kostimografkinja Tajči Čekada.

Prošlogodišnje, deveto izdanje Ženijalnih dana, programa što ga Art-kino provodi u suradnji s Hrvatskom mrežom neovisnih kinoprikazivača (Kino mreža), odvijalo se u partnerstvu s Francuskim institutom u Hrvatskoj te u sklopu Mjeseca Frankofonije. Segment Ženijalnih dana održan je 11. i 12. ožujka s terminom u 18 sati, a na programu su se našla recentna filmska ostvarenja poput filmova *Noćni putnici* (Mikhaël Hers, 2022.), *Ona je rekla* (Maria Schrader, 2022.) i *Rocca mijenja svijet* (Katja Benrath, 2019.), dok se program Mjesec frankofonije održavao od 21. do 24. ožujka, a prikazani su dokumentarni film *Ženski odgovor* (21. 3. u 17 h), drama *Linija* (22. 3. u 17 h) te francuski kandidat za nagradu Oscar, drama *Saint Omer* (24. 3. u 18 h). Program Ženijalni dani održao se u partnerstvu Kino mreže i Francuskog instituta u Hrvatskoj te uz podršku Zaklade Kultura nova i Hrvatskog audiovizualnog centra.

Prvo prošlogodišnje izdanje programa Adaptacija. Čitanje filma održano je 16. ožujka, a na programu se je našao film *Smrt u Veneciji* (1971.). Drugi dio tzv. njemačke trilogije klasika talijanske kinematografije Luchina Viscontija, *Smrt u Veneciji* filmska je adaptacija istoimene novele klasika njemačke književnosti Thomasa Manna. Visconti je doduše priču prilagodio tako da bi u njoj mogao se višestrukim aluzijama poigrati s likom i djelom austrijskog skladatelja Gustava Mahlera – glavni lik novele je književnik, ne skladatelj, u filmu se koriste stavci iz Mahlerovih simfonija, glavni glumac podsjeća na njega itd. – no zadržao je okosnicu djela u kojem von Aschenbachova razmišljanja o ljepoti Tadzia pripadaju platonskom idealu, kao i apolonskom principu u umjetnosti. Film je premijerno prikazan na Cannesu 1971. godine i dodijeljena mu je specijalna nagrada (kao i za cjelokupni dotadašnji Viscontijev rad) povodom obilježavanja 25-godišnjice Festivala. Film je prikazan u 18 sati, dok se je Filmski klub okupio u Mini Art-kinu u 17 sati, a moderator je ponovo bio novinar i pisac Zoran Krušvar. Inače, *Smrt u Veneciji* prikazivala se u sklopu početka distribucije dokumentarnog filma *Najljepši dječak na svijetu* (Kristina Lindström i Kristian Petri, 2021.) koji se bavi negativnim utjecajem slave što ju je nakon svjetske premijere Viscontijevog filma iskusio tada 16-godišnji švedski glumac Björn Andrésen koji je utjelovio lik Tadzia. Film je prikazan u 20 sati, a program se održao u suradnji s Restartom.

Sljedeći događaj na programu Art-kina, održan od 21. do 23. ožujka, bio je Festival rodne ravnopravnosti (ROAR) – odnosno njegov segment Dani filma – koji je Art-kino organiziralo u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci, a koji je obuhvatio održavanje okruglog stola te projekcije od strane četiriju selektora odabranih igranih i studentskih filmova na temu rodne ravnopravnosti u presjecištu s temama rada, zdravlja i starenja. Festival je bio dio aktivnosti Sveučilišta u Rijeci održanih u okviru projekta *Podrška i provedba planova za rodnu ravnopravnost u akademskoj zajednici i istraživanjima*, odnosno SPEAR (Supporting and Implementing Plans for Gender Equality in Academia and Research), u sklopu kojih se unapređuje institucijska suradnja s relevantnim dionicima u promicanju rodne ravnopravnosti u akademskoj i široj zajednici. Program je u Art-kinu započinjao u 19 sati prikazivanjem kratkometražnih studentskih filmova po izboru Maše Drndić, nakon kojeg su slijedili filmovi po izboru filmskih kustosa Ante Tomića, Snježane Prijić-Samaržija te Jurice Pavičića. Prvog

dana Festivala projekcijama u 20 sati je prethodio okrugli stol održan u 19 sati na kojem su sudjelovali kustosi Tomić, Pavičić i Prijic-Samaržija, a isti je moderirala ravnateljica Art-kina Slobodanka Mišković. Nakon razgovora, prema izboru pisca, scenarista i novinara Ante Tomića, prikazan je film *Petrijin venac* (1980.) režisera Srđana Karanovića, a prije njega kratkometražni animirani film *Ja nisam robot* (2017.) izraelske redateljice Line Tsivian. Drugog dana, prema izboru rektorice Sveučilišta i filozofkinje Snježane Prijic-Samaržija prikazan je film *Vera Drake* (2004.) režisera Mikea Leigha, a prethodio mu je *Lili je sama* (2021.) kineske redateljice Zou Jing. Završnog dana Festivala, prema izboru pisca, novinara i filmskog kritičara Jurice Pavičića prikazan je film *Uzavreli grad* (1961.) režisera Veljka Bulajića, kojem je prethodio kratkometražni film Tomislava Šobana *Krhko* (2019.).

U sklopu radioničkog dijela programa Liburnija Film Festivala, u Mini Art-kinu je od 25. do 26. ožujka održana nova sesija *LFF Rough Cut* radionica koje su namijenjene dokumentarnim projektima u tzv. *rough cut* fazi. Njihov je cilj redatelj(i)ca)ma i montažerima/kama koji se nalaze u ovoj osjetljivoj fazi svojih projekata omogućiti stručnu podršku, predstaviti različita rješenja i koncepte te otvoriti nove perspektive, inspirirati ih i pružiti profesionalni *feedback* na njihove filmove. Edukacija je zamišljena kao kombinacija grupnog i individualnog rada s voditeljicama radionice, a namijenjena je filmskim profesionalcima/kama i amaterima/kama. Radionica se održala pod mentorstvom dviju montažerki, Jelene Maksimović (Beograd) i Hrvoslave Brkušić (Zagreb), a istu je ispred LFF-a organizirala i koordinirala Jelena Androić.

Prvo prošlogodišnje izdanje Kulturnog kina bilo je u znaku borilačkih vještina pa se na programu našao posljednji film što ga je snimila legenda tog žanra Bruce Lee – *U zmajevom gnijezdu* (Robert Clouse, 1973.). Film je prikazan 26. ožujka s početkom u 20 sati.

Treće izdanje blagdanske Glazbene želje održano je 28. ožujka u 20 sati, a prikazan je film *Hedwig i Bijes* (2001.) američkog redatelja Johna Camerona Mitchella. Film je 2001. godine na filmskom festivalu Sundance nagradila publika, dok je žiri nagradio najbolju debitantsku režiju. Berlinale mu je pak dodijelio nagradu Teddy za najbolji film. Uz brojne druge nagrade i pohvale kritike, film je postao miljenik publike diljem svijeta, a posljedično stekao i kulturni status.

Na redovnom programu Art-kina u ožujku prikazani su sljedeći filmovi: *Nemir* (Cyril Schäublin, 2022.), *Korzet* (Marie Kreutzer, 2022.), *Punim plućima, Blizu* (Lukas Dhont, 2022.), *Najljepši dječak na svijetu* (K. Lindström i K. Petri, 2021.), *Zločini budućnosti* (David Cronenberg, 2022.) i *Sveti pauk* (Ali Abbasi, 2022.).

Travanjski kinotečni program u Art-kinu započeo je 6. travnja velikim autorskim ciklusom posvećenom Davidu Lynchu. Iako se ovog američkog redatelja, slikara, animatora, glazbenika i oblikovatelja zvuka stilski vezuje uz pojam nadrealizma, sam je autor sebe radije svrstavao uz filmsko-slikarske uzore poput F. Fellinija, I. Bergmana, F. Bacona i E. Hoppera. U konačnici je tijekom travnja pa sve do početka lipnja u dvorani Art-kina prikazano devet Lynchovih cjelovečernih filmova, i to redom: *Eraserhead* (6. 4. u 20 h), *Čovjek slon* (13. 4. u 19 h), *Plavi baršun* (20. 4. u 19 h), *Divlji u srcu* (27. 4. u 19 h), *Twin Peaks: Vatro hodaj sa mnom* (4. 5. u 19 h), *Izgubljena autocesta* (11. 5. u 19 h), *Prava priča* (18. 5. u 19 h), *Mulholland Drive* (25. 5. u 19 h) te *Unutarnje carstvo* (1. 6. u 19 sati). Sam uvod u ciklus održao se je prije projekcije filma *Eraserhead*, s početkom u 19 sati, a u njemu su sudjelovali filmski i književni kritičar Saša Stanić te filmski i književni teoretičar Tomislav Brlek.

Novo izdanje programa Kino klasik održano je 11. travnja u 20 sati, a tom je prilikom prikazan film *Ne okreći se* (*Don't look now*, 1973.) britanskog redatelja Nicolasa Roega povodom 50. obljetnice

filma. Nakon što se u filmskom svijetu iskazao kao snimatelj (*Maska crvene smrti*, *Fahrenheit 451*, *Petulia...*), Roeg se uputio i u redateljske vode debitirajući 1970. godine gangstersko-psihodeličnim filmom *Performans*. Ne okreći se njegov je pak treći i, ujedno, najhvaljeniji naslov, žanrovski smješten u 'okultnu' franšizu trilera i horora, iznimno popularnih u to vrijeme (pogotovu nakon pojave *Rosemaryne bebe*), nastalom prema kratkoj priči engleske spisateljice Daphne Du Maurier. Specifičnost ovog filma slojevito je redateljevo poigravanje motivima (voda, staklo i crvena boja) koji u kombinaciji s netipičnim montažnim postupcima, svojstvenima za ovog autora, postaju znakovi što najavljuju ili predviđaju buduće događaje, dok psihološki služe razradi motiva žalovanja. Zanimljiv je, također, i prikaz Venecije kao pustog i sumornog mjesta premreženog klaustrofobičnim vizurama kanala i uličica, narav kojih opisuju iznenadni krici i avetinske sjenke, donekle usporediv s onim što su ga gledatelji Art-kina imali prilike vidjeti u Viscontijevom klasiku *Smrt u Veneciji* prikazanom u ožujku.

U sklopu Rezidencijalnog programa *Kamov*, kojeg su zajednički organizirali Art-kino i antikvarijat Ex Libris, u Rijeci je boravio pisac, karikaturist, filmski autor, filmolog i predavač Midhat Ajanović Ajan. Tijekom boravka, Art-kino je organiziralo dvodnevnu (11. i 12. travnja) scenarističku radionicu na temu animiranog filma pod nazivom *Kako riječ pretvoriti u sliku* koju je Ajanović održao u Mini Art-kinu.

Prošlogodišnji jubilarni 10. Impulse Festival koji organizira udruga Distune otvoren je u Art-kinu 17. travnja s početkom u 20 sati projekcijom, ujedno i regionalnom premijerom, nagrađivanog dokumentarnog filma *This is National Wake* novinarke i producentice Mirisse Neff o južnoafričkom, rasno izmiješanom punk bendu koji je djelovao za vrijeme *apartheida*. Također, u Art-kinu se održalo i festivalsko zatvaranje, 23. travnja u 20 sati, uz zagrebački *space jazz rock* bend Chui, koji je izveo autorsku glazbu uz projekciju nijemog dokumentarno-eksperimentalnog filma Waltera Ruttmanna *Berlin, simfonija velegrada* (1927).

Travanjski gost programa Kino kustos bio je poznati kvizaš i dugogodišnji lovac u popularnoj HRT-ovoj emisiji Potjera Dean Kotiga, a za riječku je publiku odabrao čak dva filma koja je ujedno predstavio, a potom i s publikom pogledao, u subotu, 22. travnja u dvorani Art-kina. Prvi se Kotigin odabir, kino-hit Georgea Lucasa *Američki grafiti* (*American Graffiti*, 1973.), prikazivao s početkom u 19 sati, a u nastavku večeri, u 21 sat, na programu je bila komična drama o odrastanju i klasik afroameričkog filma *Cooley High* (1975.) Michaela Schultza koji se, kako je to kustos istaknuo, često naziva afroameričkim pandanom *Američkim grafitima*.

Na redovnom programu Art-kina u travnju su prikazani sljedeći filmovi: *Noćni putnici* (Mikhaël Hers, 2022.), *Sveti pauk*, *Saint Omer* (Alice Diop, 2022.), *Da li ste vidjeli ovu ženu* (Dušan Zorić i Matija Gluščević, 2022.), *Ljepota i krvoproliće* (Nan Goldin, 2022.), *Na rubu* (J. D. Botto, 2022.), *Tori i Lokita* (J. P. i L. Dardenne, 2023.), *Ljubav, smrt i njemačke marke* (Cem Kaya, 2022.) i *Metronom* (Alexandru Belc, 2023.).

Povodom obilježavanja 15 godina djelovanja Hrvatskog audiovizualnog centra programom *H15 – 15 godina u našem filmu* svibanj je u kinima diljem Hrvatske, pa tako i u Art-kinu, bio posvećen domaćoj kinematografiji nastaloj u proteklih 15 godina. Program se paralelno otvorio 2. svibnja u Rijeci, Zagrebu i Splitu, a raznovrstan i bogat filmski repertoar u narednih mjesec dana u kinima širom zemlje obuhvatio je domaće festivalske i kino uspješnice svih filmskih rodova i vrsta. Tako je na velikom platnu Art-kina tijekom svibnja sveukupno prikazano dvanaest dugometražnih i kratkometražnih domaćih filmova. Program je, kako je već spomenuto, započet u utorak, 2. svibnja u 19 sati, posebnom projekcijom nagrađivanog filmskog prvijenca Ivone Juke *Ti mene nosiš* kojoj je, pored redateljice i scenaristice filma, prisustvovala i glumica Helena Beljan.

U nastavku programa prikazani su sljedeći filmovi: *Nova hipi budućnost* D. Barića i ZG80 I. Šeregija (6. svibnja), *Zvizdan* D. Matanića (7. svibnja), *Comic sans* N. Marasovića (14. svibnja), *Kosac* Z. Jurića (20. svibnja), *Muški film* N. Slijepčevića i *Ustav Republike Hrvatske* R. Grlića (21. svibnja), *Najmanji* T. Šobana i *Dani ludila* D. Nenadića (27. svibnja) te *U plavetnilo* i *Jedna od nas* Đ. Gavrana (28. svibnja).

Novi Ciklus poljskog filma bio je sljedeći svibanjski program u Art-kinu, a održavao se od 10. do 13. svibnja. Ciklus je otvoren nagrađivanom socijalnom i zatvorskom dramom *25 godina nevinosti*, inače redateljski prvijenac Jana Holoubeka prikazan u programu First Feature Competition filmskog festivala Tallinn Black Nights 2020. godine. Ciklus je nastavljen 11. svibnja prvim poljskim filmom o zombijima koji miješa žanrovske granice horora, komedije i SF-a *Došlo je iz vode* aka *Apokawixa* redatelja Xaweryja Żuławskog. U nastavku su prikazane još dvije obiteljske drame s komičnim elementima – *Crna ovca* Aleksandera Pietrzaka i *Krštenje* Jakuba Skoczeña – čiji su prikazi odnosa u obiteljima dati na posve različit način i s druge vremenske distance. Ciklus poljskog filma u Art-kinu održao se u suradnji s Poljskim filmskim festivalom Wisła, Fundacijom Nowa Przestrzeń i Poljskom kulturnom udrugom Polonez.

Sljedeći program bio je Nagrada LUX (LUX Audience Award), održan u Art-kinu u tri odvojena termina, a ukupno su prikazana tri filma nominirana za spomenutu nagradu koju dodjeljuje publika brojnih europskih kina, sudionika programa. Prvi je prikazan prošlogodišnji dobitnik Zlatne palme *Trokut tuge* R. Östlunda 13. svibnja u 21 h, potom prošlogodišnji dobitnik Zlatnog medvjeda *Alcarràs* Carle Simón 17. svibnja u 19 h te (prošlogodišnji dobitnik Nagrade LUX) *Blizu* Lucasa Dhonta 24. svibnja u 19 sati. Navedeni program organizira Europski parlament i Europska filmska akademija sa željom promoviranja europske (filmske) kulture, dok pored pobrojanih institucija, program zajedničkim snagama također promiču mreža europskih kina Europa Cinemas, LUX nagrada publike, Kreativna Europa MEDIA program te Europska komisija.

Treće, završno izdanje programa Glazbena želja održano je 16. svibnja u 20 sati, a prikazan je glazbeni klasik Miloša Formana *Kosa*. Ovaj kulturni antiratni mjuzikl iz 1979. godine baziran je na istoimenom brodvejskom mjuziklu iz uzavrele 1968. godine, a govori o seoskom mladiću regrutiranom u vojsku koji u New Yorku, na putu za Vijetnam, sreće grupu hipija i s njima prolazi kroz libertarijansku inicijaciju. Radi se o jednom od najpopularnijih prikaza američkog *counterculture* pokreta čija je uglazbljena *make love, not war* filozofija postala dio opće kulture.

Novo izdanje programa *Šifra: Rubeša*, održano 19. svibnja u dvorani Art-kina s početkom u 20 sati, bilo je u znaku je nagrade Vladimir Vuković za životno djelo koja je prošle godine postumno dodijeljena prerano preminulom filmskom kritičaru Draganu Rubeši, a istu dodjeljuje Hrvatsko društvo filmskih kritičara u sklopu svoje godišnje manifestacije nagrađivanja najboljih filmova (Oktavijan) te najboljih filmskih kritičara/ki (Vladimir Vuković). Dodjela je održana 17. travnja u zagrebačkom Kinu Kinoteka s kojim Art-kino zajednički provodi navedeni program posvećen ovom kritičaru. Inače, nagrada Vladimir Vuković za životno djelo prije četiri godine dodijeljena je i riječkom kritičaru Aldu Paquoli, a neki od dobitnika te nagrade su Ante Peterlić, Hrvoje Turković, Tomislav Kurelec i Nenad Polimac. Uzimajući u obzir navedeno, i film koji se je prikazao je najcjenjenije djelo jedne od omiljenijih kritičarevih redateljica Claire Denis – *Dobar posao* (*Beau travail*, 1999.), nastanak kojeg je vezan uz novelu *Billy Budd, Sailor* američkog pisca Hermana Melvilla s čijim se radom autorica susrela još dok je asistiralala kao pomoćnica režije drugim redateljima (Rivette, Makavejev, Wenders...) i s čijim je opisom 'muškog svijeta' svojevremeno bila opčinjena. No film nije nikakva adaptacija, već prilagodba redateljčinim zamislima kojima se u priču o 'muškom trojstvu' uvode subverzivni elementi čime se u daljnjoj transpoziciji slika i značenja razgrađuju mačistička narav sadržaja te povijesna uloga Legije stranaca u procesu kolonizacije Afrike i Azije. Također je

zanimljivo navesti kako je Denis za ulogu komandanta Forestiera odabrala Michela Subora koji je istoimenog lika utjelovio u filmu *Mali vojnič* (1963.) Jean-Luca Godarda, u Francuskoj zabranjenog za vrijeme trajanja Alžirske revolucije. *Beau travail* premijerno je prikazan 1999. godine na Venecijanskom filmskom festivalu, a u zadnjoj anketi Sight & Sounda film se našao na sedmom mjestu najboljih filmova svih vremena.

Još jedno proljetno izdanje programa Kultno kino održalo se u Art-kinu 23. svibnja u 20 sati, dok se pod njegovom lupom našla *Sveta planina* (1973.) redatelja Alejandra Jodorowskog. No priču o njoj treba započeti onom o filmu *El Topo* (1971.), i to ne zbog sličnosti, već konteksta radi. Jer *El Topo* je dugo bio senzacija marketinškog fenomena zvanog *midnight cinema*, a njega su, među ostalim, pohodili i John Lennon, Yoko Ono te George Harrison kojima se film toliko svidio da su Jodorowskom savjetovali kako bi bilo mudro snimiti novo ezoteričko remek-djelo. Film je sniman u Meksiku uz stalne proteste lokalnih i državnih vlasti zbog političkih konotacija, premijeru je imao u Cannesu i izazvao je skandal, javno je bio dostupan do 1975. godine, a poslije samo uz dozvolu producenta, što je trajalo sve do početka novog milenija.

Na redovnom pak programu Art-kina u svibnju su prikazani sljedeći filmovi: *Metronom* (A. Belc, 2023.), *Vodič za ljubav i borbu protiv kapitalizma* (B. Carré-Agostini, 2021.), *Nevin* (L. Garrel, 2022.), *Tovar* (J. Skolimowski, 2022.), *Mala sirena* (R. Marshall, 2023.) i *R.M.N. Stanje nacije* (C. Mungiu, 2022.).

U sklopu projekta *Kultura svima* kojeg udruga Filmaktiv provodi u partnerstvu s Udrugom gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije te Udrugom slijepih Primorsko-goranske županije, Art-kino je 3. lipnja ugostilo *Inkluzivno kulturno vijeće mladih Kultura svima* koje se, prilikom posjete, upoznao s radom i djelovanjem Ustanove te prostorima kojima Art-kino upravlja. Zajedničkom diskusijom s članovima vijeća mladih analizirala se inkluzivnost sadržaja prostora glavne dvorane Croatia i Ljetnog Art-kina, uz promišljanja o mogućim iskoracima i poboljšanjima te postojećim primjerima dobre prakse.

16. izdanje gostujućeg Subversive Film Festivala održalo se u Art-kinu 6. i 7. lipnja, a prikazana su dva pobjednička naslova iz igrane i dokumentarne konkurencije. Prvog dana u 21 sat održana je projekcija dokumentarnog filma palestinske vizualne umjetnice i redateljice Jumane Manne *Sakupljači bilja*, dok se drugi dan na programu u 20:30 sati našla dokufikcijska drama brazilskog redateljsko-producentuskog para Joane Pimente i Adirleyja Queirósa *Suho tlo u plamenu*.

U četvrtak, 15. lipnja s početkom u 21:30 sati s radom je započelo i Ljetno Art-kino, koje se održava u dvorištu Kapucinskog samostana, riječkom premijerom dugometražnog prvijenca mladog ukrajinskog redatelja Maksima Nakonečnog *Vizija leptira*, nastalog u hrvatskoj koprodukciji, koji je svoju svjetsku premijeru imao na prošlogodišnjem filmskom festivalu u Cannesu u sklopu paralelnog programa Izvjestan pogled (Un Certain Regard). Premijeri filma prisustvovao je glumac Edvin Liverić-Bassani, koproducentica Anita Juka i izvršna producentica Laura Sinovčić.

Idućeg dana, 16. lipnja u 21:30 sati, u Ljetnom Art-kinu održala se premijera kratkometražnog dokumentarnog filma *O plesu koji je izgradio dom* Karla Čargonje koji prati proces nastanka šesnaeste predstave iz produkcije riječke Plesne grupe Flame kroz koju je u proteklih dvadeset godina postojanja prošlo više od tri tisuće plesača i plesačica. Premijeri su, uz filmsku ekipu, prisustvovali plesačice i plesači grupe Flame. Film je nastao uz financijsku potporu Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije.

Novo izdanje Animafesta Zagreb gostovalo je 19. lipnja s početkom u 21:30 sati u Ljetnom Art-kinu pod nazivom *Animafest 2023 – Best of*, a na programu su se naši prošlogodišnji nagrađeni animirani filmovi izabrani od strane stručnih žirija iz raznih natjecateljskih kategorija. Sveukupno je prikazano sedam naslova: *Papučice za zvijezdu* (Olga Titova, 2023.), *Eeva* (Lucija Mrzljak i Morten Tšinakov, 2022.), *Iznad oblaka* (Vivien Hárshgyi, 2022.), *Kao neka oporuka* (Stephen Vuillemin, 2023.), *Mjera* (Joseph Pierce, 2022.), *Vanlav* (Varya Yakovleva, 2022.) i *Prodavači leda* (João Gonzalez, 2023.).

Još jedan lipanjski gostujući festival, onaj Kina Mediteran (Festival mediteranskog filma Split), svoju je sigurnu luku pronašao u Ljetnom Art-kinu od 23. do 25. lipnja, a prikazana su tri europska filma. Prvog dana na programu je bila crnohumorna komedija *Bolesnica* norveškog redatelja Kristoffera Borglija, potom nagrađivani triler *Zvijeri* španjolskog režisera Rodriga Sorogoyena te poliamorijska drama *Četiri malih odraslih* finske redateljice Selme Vilhunen. Sva tri filma prikazana su s terminom od 21:30 sati.

Riječka premijera filma *Pelikan* redatelja i scenarista Filipa Herakovića koji je osvojio posebnu nagradu žirija za režiju u sklopu natjecateljskog dijela programa First Feature Competition na prestižnom Tallinn Black Nights Film Festivalu također je održana u Ljetnom Art-kinu u četvrtak, 29. lipnja u 21:30 sati uz gostovanje brojne filmske ekipe. Tako su uz redatelja, premijeri prisustvovali producenti filma Tamara Babun i Matija Drniković, scenaristica Nikolina Bogdanović, montažerka Iva Ivan, asistent režije Aleksandar Arsovski te glumci Edi Ćelić, Tena Nemet Brankov, Tanja Smoje, Biljana Lovre, Valentina Lončarić, Nina Sabo, Gordan Marijanović, Lucija Barišić i Vanja Gvozdić. Film je sufinanciran Programom javnih potreba u kulturi Grada Rijeke i sredstvima Hrvatskog audiovizualnog centra.

Na redovnom su programu Art-kina u lipnju prikazani sljedeći filmovi: *Ljubavni život* (Kôji Fukada, 2022.), *Suzume* (Makoto Shinkai, 2022.), *Zalagaonica* (Łukasz Kowalski, 2022.), *Sisu* (Jalmari Helander, 2022.) i *Yunaci rocka*.

Srpanjski program započet je u subotu, 1. srpnja u 21:30 sati u Ljetnom Art-kinu, riječkom premijerom novog dokumentarno-igranog filma poznatog hrvatskog dokumentarista i redatelja Ivana Ramljaka *El Shatt: nacrt za utopiju*. Naime, pronalazak dnevnika Ramljakovog djeda Karla Pansinija, napisanog u izbjegličkom logoru El Shatt u Egiptu, potaknuo je autora na snimanje ovog žanrovski hibridnog filma o velikom zbjegu 28.000 stanovnika Dalmacije kojima je utočište od fašističke okupacije 1944. godine pruženo na drugom kraju Sredozemnog mora, od njihova doma tisućama kilometara udaljenom logoru u egipatskoj pustinji. Sama premijera filma održala se u suradnji s Udrugom antifašističkih boraca i antifašista grada Rijeke, uz gostovanje redatelja filma.

Drugog dana srpnja, u nedjelju, s početkom u 21:30 sati započet je autorski mini-ciklus *Nedjelje za braću Coen* tijekom kojeg su prikazana tri filma. Prvi iz triptiha bilo je njihovo debitantsko dugometražno ostvarenje *Krvavo jednostavno*, film-pastiš smješten između *film-noir* estetike i trilerske poetike kojim su braća zacrtala prepoznatljive stilsko-estetske okvire metafilske naracije, a njime je svoju glumačku karijeru započela Frances McDormand. Drugi je bio *Nema zemlje za starce* (9. srpnja u 21:30 h), neo-vestern s elementima krimi-drame i trilera, nastao kao adaptacija istoimene knjige nedavno preminulog američkog pisca Cormaca McCarthyja, kojim dominira bezosjećajni izraz lica Javiera Bardema; prije projekcije filma održala se još jedna edicija programa *Adaptacija. Čitanje filma* u kojoj je sudjelovao filmsko-čitateljski klub Art-kina pod vodstvom novinara i pisca Zorana Krušvara. Ciklus je zatvorila crnohumorna drama *U glavi Llewyna Davisa* (16. srpnja u 21:30 h), film smješten u rane 60-te, Greenwich Village i početke zahuktale američke folk scene te, između ostalog, biva upamćen i kao odskočna daska za glumačku karijeru Oscara Isaaca.

Premijera filma *Najsretniji čovjek na svijetu* sjevernomakedonske redateljice Teone Strugar Mitevske koji je svoju svjetsku premijeru imao na 79. izdanju Venecijanskog filmskog festivala održana je u Ljetnom Art-kinu u ponedjeljak, 17. srpnja u 21:15 sati, a premijeri je, uz autoricu, prisustvovala i koproducentica filma Vanja Sremac (Terminal 3).

Novo izdanje programa *Adaptacija. Čitanje filma* održano je u srijedu 19. srpnja, a povod okupljanju filmsko-čitateljskog kluba Art-kina pod moderatorstvom Zorana Krušvara bilo je reprizno, ljetno prikazivanje filma *Osam planina* (Felix van Groeningen i Charlotte Vandermeersch, 2022.), nastalom prema istoimenom književnom predlošku talijanskog pisca Paola Cognettija. Susret članova kluba odvio se prije projekcije, a ona je pak održana s početkom u 21:15 sati.

Na redovnom programu Art-kina u srpnju su prikazani: *El Shatt: Nacrt za utopiju, Jednog lijepog jutra* (Mia Hansen-Løve, 2022.), *Duhovi otoka, Pelikan, Najsretniji čovjek na svijetu, Oppenheimer* (Christopher Nolan, 2023.) i *Barbie* (Greta Gerwig, 2023.).

Zbog velikog interesa gledatelja za uživanjem u filmovima pod zvijezdama, rad ljetne rezidencije Art-kina smještene u dvorištu Kapucinskog samostana nastavio se i u prvom tjednu kolovoza (do 4. 8.), premda je ljetna stanika najavljena s istekom srpnja.

Nakon ljetne stanke, nova sezona Art-kina započela je u subotu, 9. rujna, s početkom u 20:30 sati u Ljetnom Art-kinu, a program otvorenja bila je riječka premijera krimi-drame *Smrt djevojčice sa žigicama* Gorana Kulenovića, nastale prema istoimenom romanu nagrađivanog hrvatskog književnika Zorana Ferića, uz gostovanje već spomenutih redatelja filma i pisca te glumica Jelene Lopatić i Aleksandre Stojaković Olenjuk, kao i glumaca Jasmina Mekića i Denisa Brižića. Inače, premijera filma održala se ususret 16. ediciji Riječkog festivala autora i sajma knjiga Vrisak, zbog čega se istog dana s početkom u 19:30 sati u dvorani Art-kina odvila promocija novog izdanja Ferićeva istoimenog romana u kojem su, pored pisca i redatelja, sudjelovali glavni urednik VBZ-a Drago Glamuzina te riječki književnik i sveučilišni profesor Nikola Petković.

Drugi program vezan uz 16. izdanje riječkog festivala autora i sajma knjiga Vrisak održao se u dvorani Art-kina u ponedjeljak, 11. rujna u 12 sati, projekcijom za srednjoškolce i srednjoškolke njemačkog filma *Val* (Dennis Gansel, 2008.), a po završetku iste uslijedio je razgovor o filmu i romanu *Listanje kupusa* pisca Igora Beleša u kojem su, pored autora, sudjelovali Nebojša Zelić (Centar za studije mira i konflikata Sveučilišta u Rijeci), Kruno Lokotar (urednik romana) i Helena De Karina (profesorica hrvatskog jezika).

Rujanski program Art-kina nastavio se uz 7. izdanje History Film Festivala – međunarodnog festivala povijesnog dokumentarnog filma koji se u Art-kinu održavao od 12. do 16. rujna. Tijekom pet festivalskih dana publika je imala priliku pogledati 20 dokumentarnih filmova iz službene selekcije – podijeljenih u tri tematska bloka: Arhiva, Solidarnost otpora i Margine – kao i priliku za razgovor i druženje s brojnim gostujućim autorima iz Hrvatske i svijeta. Službeno otvorenje održano je prvog dana festivala u dvorani Art-kina u 19 sati, i tom su se prilikom javnosti obratili izvršna direktorica HFF-a Tiha Modrić, selektor programa i profesor Filozofskog fakulteta u Rijeci Boris Ružić te gradonačelnik Rijeke Marko Filipović. Istog dana prikazani su sljedeći filmovi: *Izlazak* (Sophie Bruneau, 2022.), *Demokracija svima!* (David S. Schendel, 2021.), *Pet zahtjeva* (G. Schiller i A. Weiss, 2022.) te *Ciampi* (Agnès Perrais, 2023.). Drugog dana publika je mogla pogledati filmove: *Friuli mladog Pasolinija* (Roberta Cortella, 2022.), *Avenâl* (Anna Sandrini, 2022.), *Grue: tradicijsko umijeće spremanja plovila pomoću drvenih dizalica* (Dan Oki, 2023.), *Petrinja 12:19* (Branko Schmidt, 2022.), *Svijet u slici: Velásquezova ljuta papričica* (Nicolas Autheman, 2022.) i *Sestre Nardal: Zaboravljen afrički ponos* (Marie-Christine Gambart, 2022.). Treći dan na programu su prikazani: *Iza objektivna*

(Simone Brioni i Matteo Sandrini 2023.), *Djevojčica s napalmom: Povijest jedne fotografije* (Patrick Cabouat, 2022.), *Thatcherica nije mrtva* (Guillaume Podrovnik, 2022.) te *Treća i četvrta generacija* (Lukas Zünd, 2022.). Četvrtog pak dana: *Game Over* (Saeed Mayahi i Miriam Carlsen, 2022.), *Sastavljen život* (Elodie Degavre, 2022.), *Raabyjeva zagonetka* (Stian Indrevoll, 2022.) i *Pridruži se ili umri* (Rebecca Davis, 2022.). Završnog dana festivala s početkom u 10 sati održan je diskurzivni program Kava s autorima u kojem su sudjelovali gosti HFF-a, a isti je moderirao Boris Ružić. Potom su prikazana preostala dva filma – *Nemilosrdan* (Morgan Menegazzo i Mariachiara Pernisa, 2022.) te *Spomenici u nestajanju* (Valerio Ciriaci, 2022.) – a u 20 sati održano je proglašenje pobjednika festivala i dodijeljene su glavne nagrade. Prošlogodišnji žiri u sastavu: Rada Šešić (scenaristica, redateljica i selektorica dokumentarnog programa Sarajevskog filmskog festivala), Lana Barić (glumica, redateljica i scenaristica) te Igor M. Toholj (redatelj, filmski kritičar i programer) kao najbolji u konkurenciji odabrali su film francuske redateljice Agnès Perrais *Ciampi* koji je, uz Grand Prix, dobio i nagradu za najbolju fotografiju. Ukupno je dodijeljeno devet nagrada, dok je festival završen prikazivanjem pobjedničkog filma koje je održano u 21 sat.

Program Art-kina u rujnu završen je Manhattan Short Film Festivalom koji se istovremeno održava u kinima diljem svijeta, dok je publika njegov glavni žiri. Svake godine festival donosi deset odabranih kratkometražnih igranih filmova, a pobjednik ulazi u utrku za Oscara. Pravila su bila i prošle godine ista: deset je finalista odabrao stručni festivalski žiri dok pobjednika bira publika. Prošlogodišnje izdanje festivala održano je u dva termina – u subotu, 30. rujna u 20 sati, te reprizno u nedjelju, 1. listopada u 18 sati. Prikazani su sljedeći filmovi: *Bez sunca* (Boris Vesselinov, 2023.), *Glasovna aktivacija* (Steve Anthopoulos, 2022.), *Žuta* (Elham Ehsas, 2023.), *Tuulikki* (Teemu Nikki, 2023.), *Obiteljski cirkus* (Andrew Fitzgerald, 2023.), *Dan karijera* (Jason Robinson i Chris Hooper, 2023.), *Puž* (Aminreza Alimohammadi, 2022.), *Ploča* (Jonathan Laskar, 2022.), *Glupan* (Phil Dunn, 2022.) te *Noćno sunce* (Fernando López Escrivá i Maria Camila Arias, 2023.).

Na redovnom programu Art-kina u rujnu su prikazani: *Smrt djevojčice sa žigicama*, *Asteroid City* (Wes Anderson, 2023.), *Dani suše* (Kurak Günler, 2022.), *Amore* (Andrea Di Stefano, 2023.), *Zatvor 77* (Alberto Rodríguez, 2022.) i *Plavi kaftan* (Maryam Touzani, 2022.).

Listopad u Art-kinu započeo je 9. *Rendez-vous au cinéma* – program nastao u partnerstvu Kino mreže, Hrvatskog audiovizualnog centra i Francuskog instituta u Hrvatskoj – koji u domaća kina diljem Hrvatske donosi poseban program francuskih filmova. Tako su 3. listopada u 20 sati u Art-kinu prikazani *Demoni* Henri-Georgesa Clouzota iz 1955. godine, nastao prema romanu uglednog francuskog dvojca Pierrea Boileaua i Thomasa Narcejaca, koji slovi kao jedan od prvih u nizu psiholoških trilera s elementima horora koji je svojim neočekivanim obratima u zapletu radnje i prizorima nasilja šokirao ondašnju publiku (preteča filmova *Psycho*, *Peeping Tom* i *Odvratnost*).

Program se nastavio gostovanjem 19. izdanja *Festivala eksperimentalnog filma i videa 25 FPS* koji je 4. i 5. listopada na repertoar Art-kina donio posebnu projekciju istaknute i hvaljene eksperimentalne doku-drame *Samsara* španjolskog redatelja Loisa Patiña (4. listopada u 20 sati) te najbolje od prošlogodišnje festivalske selekcije eksperimentalnog filma kratkog metra domaće (5. listopada u 18 sati) i međunarodne produkcije (5. listopada u 20 sati), a prikazani su sljedeći filmovi: *Pravilo br. 5: Pomno pratite svog čovjeka* (Miro Manojlović, 2023.), *Sve što nije pustinja ne postoji* (Ana Buljan, 2023.), *Valerija* (Sara Jurinčić, 2023.), *Evanescence* (Mare Šuljak, 2023.), *Dohvatiti Sunce: El Shatt* (Ana Bilankov, 2023.) i *Zamišljene budućnosti: Turizam* (Darko Fritz, 2023.) te *Mast-del* (Maryam Tafakory, 2023.), *Into the Violet Belly* (Thuy-Han Nguyen-Chi, 2022.) i *Last Things* (Deborah Stratman, 2023.).

Premijera nove domaće komične drame *Bosanski lonac* – nastale u hrvatsko-austrijsko-bosanskohercegovačkoj koprodukciji, a čiju režiju potpisuje zagrebački redatelj Pavo Marinković – održala se u Art-kinu u četvrtak, 12. listopada u 20 sati, uz gostovanje redatelja te glumaca Senada Bašića i Igora Kovača. Film je, inače, svoju svjetsku premijeru imao na prošlogodišnjem Sarajevskom filmskom festivalu.

U petak, 13. listopada s početkom u 20:30 sati, u sklopu 7. Festivala queer i feminističke kulture SmoQua, koji se održava u suradnji s Austrijskim kulturnim forumom i Udrugom LORI, prikazan je film austrijske redateljice Katharine Mückstein *Feminism WTF* (2023.).

Povodom Međunarodnog dana bijelog štapa te u sklopu projekta Film svima udruge Filmaktiv, u utorak, 17. listopada u Art-kinu održala se inkluzivna projekcija hvaljene domaće drame *Zbornica* Sonje Tarokić, prilagođena slijepim i slabovidnim osobama, uz slobodan ulaz za sve posjetitelje.

Povodom četrdesete godišnjice od premijere filma u nedjelju, 22. listopada u 20 sati, u sklopu programa Kultno kino prikazana je kriminalistička drama Briana De Palme *Lice s ožiljkom* (1983.) s Alom Pacinom u jednoj od njegovih najvehementnijih uloga. Nastala kao *remake* istoimenog filma Howarda Hawksa iz 1932. godine, ova krimi-drama o moći i pohlepi upamćena je po ekscesivnom nasilju i antologijski brutalnim scenama koje su podijelile kritiku onog vremena, no Pacinova razuzdana kreacija nemilosrdnog kartelskog vođe do danas je ostala jedna od najsnažnijih uloga u glumčevoj bogatoj karijeri, dok je film ostvario izuzetno snažan utjecaj na gangsterski film, ali i pop-kulturu općenito.

11. po redu Ciklus turskog filma održavao se u Art-kinu od 24. do 27. listopada, a na velikom platnu našla su se tri naslova: *Raketni klub Bandirma* (Ömer Faruk Sorak, 2022.), *Predanost: Hasan* (Semih Kaplanoğlu, 2021.) i glazbena drama *Gospodin Mushin* (Yavuz Turgul, 1987.). Ciklus turskog filma prikazuje se u suradnji s Hrvatsko-turskim društvom Rijeka, Institutom Yunus Emre i Veleposlanstvom Republike Turske u Zagrebu.

Povodom obilježavanja Svjetskog dana audiovizualne baštine, od 26. do 28. listopada u Art-kinu su se održale tri projekcije domaćih filmskih uspješnica osamdesetih godina prošlog stoljeća: melodrama i jedan od najvećih kino-hitova osamdesetih *Oficir s ružom* Dejana Šoraka (26. 10. u 20 sati), glasovita ekranizacija dramskog klasika Miroslava Krležu *Glembajevi* u režiji Antuna Vrdoljaka (27. 10. u 20 sati) i komedija *Servantes iz malog mista* Daniela Marušića (28. 10. u 18 sati). Ulaz na projekcije u sklopu Svjetskog dana audiovizualne baštine bio je slobodan za sve posjetitelje, a sam program se održava u partnerstvu Kino mreže i Hrvatske kinoteke uz financijsku podršku Zaklade Kultura nova i Hrvatskog audiovizualnog centra.

S početkom u 18 sati, 31. listopada održana je projekcija filma *Granica* (1996.) talijanskog redatelja Franca Giraldija povodom godišnjice ulaska Republike Hrvatske u Schengen zonu, a događaj je održan u suorganizaciji sa Zajednicom Talijana Rijeka.

Zadnjeg dana mjeseca, točnije u utorak, 31. listopada u 20 sati, u Art-kinu je prigodno prikazan kulturni američki horor film *Egzorcist* (1973.) Williama Friedkina koji je prošle godine proslavio svoju pedesetu godišnjicu. Snimljen prema istoimenoj noveli Williama Petera Blattyja, koji je potpisao i scenarij filma, film je ispisao modernu povijest blockbuster kinematografije, postavši prvim hororom koji je podjednako sablaznio i osvojio tadašnju publiku i kritiku, a njegov efekt i snaga ne jenjavaju ni punih pola stoljeća nakon izlaska filma. Ovo istinski kontroverzno, često osporavano, ali ujedno iznimno provokativno i zastrašujuće ostvarenje, u konačnici je priskrbilo čak deset nominacija za nagradu Oscar (među kojima i onu najvažniju – Best Picture), potvrdivši dvije – za najbolji zvuk i

scenarij, te osam nominacija za Zlatni globus od kojih su četiri bile dobitne – one za najbolji film, redatelj, scenarij i sporednu glumicu (Linda Blair).

Na redovnom su programu Art-kina u listopadu prikazani sljedeći filmovi: *Plavi kaftan*, *Smrt djevojčice sa žigicama*, *Pelikan*, *Peter Von Kant* (François Ozon, 2022.), *Dogman* (Luc Besson, 2023.), *Palo lišće* (Aki Kaurismäki, 2023.), *Ubojice cvjetnog mjeseca*, (Martin Scorsese, 2023.), *Broker* (Hirokazu Kore-eda, 2022.).

Drugog dana studenog u 19 sati započelo je novo izdanje Tjedna češkog filma koji se prošle godine održavao od 2. do 5. studenog. Program je otvoren projekcijom biografsko-sportske drame *Posljednja utrka* redatelja Tomáša Hodana. Drugog dana, u petak u 18 sati Tjedan je nastavljen komičnom dramom *Gdje ima dima – ima i vatre* Adama Kolomana Rybanskog, 04. studenog u 17 sati uslijedila je obiteljska drama *Zajedno* u režiji Martina Müllera, a program je završen u nedjelju, 05. studenog u 17 sati biografsko-glazbenom dramom *Boem* Petra Václava o životu i djelu poznatog češkog kompozitora Josefa Myslivečka. Tjedan češkog filma održava se u suradnji s Veleposlanstvom Republike Češke u Zagrebu.

Povodom prošlogodišnjeg početka prikazivanja na HRT-u dokumentarne serije *Rijeka moje mladosti* o glazbenoj i društvenoj povijesti grada, u Art-kinu je u petak 03. studenog u 20 sati održano pretpremijerno prikazivanje dviju od sedam njihovih epizoda (peta i šesta, koje u fokusu imaju riječku glazbenu scenu). Premijeri su prisustvovali urednica Programskog odjela Kultura HTV-a Lidija Špiranec, producentica Sanja Ivančin, redatelj i koscenarist Davor Borić, urednik i koscenarist Aleksej Pavlovsky te koscenarist, ali i istraživač i narator, Velid Đekić.

Premijera dokumentarnog filma *Krešo* o riječkom grafičaru, performeru, glazbeniku, profesoru i kustosu Kreši Kovačićeku, u režiji Marine Musulin i Zorana Kreme, održala se u Art-kinu u petak, 10. studenog u 20 sati, uz gostovanje samih autora filma, glavnog protagonista te filmske ekipe: Jelena Andrić (izvršna producentica), Zoran Medved (dizajn zvuka), Sara Salamon (obrada slike), Antonia Veljačić (animacija), Ana Labudović (grafički dizajn) i brojnih drugih aktera u filmu. Film je sufinanciran sredstvima Grada Rijeke i HAVC-a temeljem Sporazuma o suradnji u jačanju lokalnih filmskih kapaciteta.

Novo izdanje gostujućeg festivala ZFF putuje na programu se našlo 11. i 12. studenog s terminom u 20 sati, a prikazana su dva filma nagrađena na prošlogodišnjem Berlinaleu: *20.000 vrsta pčela* španjolske redateljice Estibaliz Urresola Solaguren (Srebrni medvjed za najbolju glumicu) i *Crveno nebo* njemačkog režisera Christiana Petzolda (Nagrada Velikog žirija). Program se održava u suradnji sa Zagrebačkim filmskim festivalom.

Prošlogodišnji Tjedan korejskog filma održao se od 13. do 17. studenog, prikazano je pet (recentnijih) naslova južnokorejske kinematografije, a program je otvoren u ponedjeljak u 19 sati projekcijom političkog trilera *Bijeg iz Mogadishua* redatelja Ryoa Seung-wana, uz prigodno obraćanje gledateljima i uzvanicima ambasadora Hong Sonwooka i zamjenice gradonačelnika Sandre Krpan. U nastavku programa, 14. studenog u 18 sati, prikazana je drama *Kim Jiyong, rođena 1982.* redateljice Kim Do-young, 15. studenog u 18 sati uslijedio je mjuzikl i film ceste *Život je lijep* režisera Choija Kook-heeja, 16. studenog u 18 sati pak drama *Little Forest* redateljice Yim Soon-rye, dok je program 17. studenog u 20 sati zatvorio fantastični horor s primjesama drame i komedije *Domaćin* u režiji oscarovca Bonga Joon-hoa. Program Tjedan korejskog filma održava se u suradnji s Veleposlanstvom Republike Koreje u Republici Hrvatskoj.

U četvrtak, 16. studenog u 20 sati održana je riječka premijera nagrađivanog dokumentarnog filma *Snajka: Dnevnik očekivanja* kojem je prisustvovala protagonistica i redateljica Tea Vidović

Dalipi. Povodom iste, drugog je dana, u petak, 17. studenog u 20 sati održana Inkluzivna projekcija filma prilagođena slijepim i slabovidnim te gluhim i nagluhim osobama u sklopu programa Film svima koji se provodi u suradnji s Filmaktivom.

Povodom postumno dodijeljene nagrade *Vladimir Vuković za životno djelo za 2022.* godinu preminulom filmskom kritičaru i novinaru Draganu Rubeši, koju dodjeljuje Hrvatsko društvo filmskih kritičara, 19. studenog s početkom u 19 sati pod nazivom *Sjećanje na Dragana Rubešu* održano je službeno uručenje nagrade koju je ravnateljica Art-kina, Slobodanka Mišković, predao predstavnik Društva Dejan Durić. Prilikom istog događaja održana je i tribina *Psihijatrija i film* u sklopu koje je prikazan film *Rekvijem za snove* američkog redatelja Darrena Aronofskog, nakon čega je, specifično za taj program, uslijedio razgovor sa stručnjakom iz područja psihologije ili psihijatrije – u ovom slučaju predstavnica struke bila je dr. med. Ira Zaharija (Psihijatrijska bolnica Rab) – a isti je moderirao profesor i filmski kritičar Dejan Durić. Program se je održao u suradnji s Hrvatskim društvom filmskih kritičara.

Deseto, jubilarno izdanje STIFF-a, Međunarodnog studentskog filmskog festivala koji svoj program veže uz prostor Art-kina, ove se je godine pod tematskim nazivom *Desetljeće/Decade* održavao od 22. do 26. studenog. Tijekom pet dana trajanja u natjecateljskom je programu predstavljeno ukupno 40 kratkometražnih i srednjometražnih filmova (dokumentarnih, igranih animiranih i eksperimentalnih) iz 17 zemalja svijeta, raspoređenih u 11 programskih blokova, a u prostoru Mini Art-kina održana je i radionica distribucije *Distribute this!* (pod vodstvom producentice i autorice Morane Ikić Komljenović). Prvog dana festivala s terminom u 19 sati u programskom bloku *Odstupanja/Abberations* prikazani su filmovi: *Crveno, žuto, zeleno* (Vera Vasiljeva, 2023.), *Vrt srca* (Olivér Hegyi, 2022.) i *Nakon svadbe* (Matej Klucik, 2022.). Drugog dana s terminom u 19 sati u programu *Pretkazanja/Prophecies: San ujaka Vakha* (Joanna Rój, 2022.), *Probijanje leda* (Tara Klepac, 2023.), *Krzno* (Zhen Li, 2022.) i *Bjegunac* (Salome Kintsurashvili, 2022.) te s terminom u 23:30 sati u programu *Konstelacije/Constelations: Prekrasna livada divljeg cvijeća* (Emi Buchwald, 2022.), *Niska trava* (David Gašo, 2023.) i *Grijež* (Tomas Ponsteen, 2022.). Trećeg dana s terminom u 18 sati u programu *Otkucaji/Beats: Čekaonica* (Katarina Zrinka Šarić, 2023.), *JOŽA* (Jan Krevatin, 2022.), *Samira* (Anna Anat Gofman Banai, 2021.) i *Mačak* (Zofia Strzelecka, 2022.), zatim s terminom u 19 sati u programu *Međupostaje/In Between: Knin-Zadar* (Melita Vrsaljko, 2023.), *Granične priče* (Jonathan Brunner, 2022.) i *Lomovi* (Miruna Minculescu, 2021.) te s terminom u 20:30 sati u programu *Prekretnice/Breaking Point: Kako se utješiti* (Machiel van Hoek, 2022.), *Ključanje* (Luka Đikanović, 2023.), *Prijateljska vatra* (Tom Koryto Blumen, 2022.) i *Muškarci u plavom* (Sachin Dheeraj Mudigonda, 2022.). Četvrtog dana s terminom u 18 sati u programu *Prigušivanje/Hushing: Naš sin* (Henya Brodbeker, 2022.), *Njezina priča* (Tomasz Stuleblak, 2023.), *Potom...* (Tanja Nuijten, Leo Graf i Raphael Stalder, 2022.) i *Eva* (Olga Smirnova, 2022.), potom s terminom u 19:30 sati u programu *U međuvremenu/Meanwhile: Drugi dan* (Sebastian Drožak, 2022.), *Kućica za ptice* (Petra Pavetić Kranjčec, Hrvatska, 2023.), *Dani bez nje* (Ívar Erik Yeoman, 2022.) i *Nezdravi um* (Danna Levy, 2021.) te s terminom u 21:00 sat u programu *Zasljepljenje/Blaze: Žarki snovi* (Christian Avilés, 2022.), *Anatomija hipomanije* (Mina Vavan, 2022.) i *Klinac* (Jannik Weiße, 2022.). Posljednjeg dana festivala s terminom u 18 sati u programskom su bloku *Naglas/Out Loud* prikazani: *Nije zima za Komarce* (Josip Lukić i Klara Šovagović, 2022.), *Linija Života* (Sara Čolić i Aline Bavier, 2022.), *ANA* (Romana Candráková, 2022.) i *Tekući kruh* (Alica Bednáriková, 2021.) te s terminom u 20 sati u programu *Drhtaji/Tremors: Bez srca na lageru* (Shahar Shabtay, 2022.), *Svjetla* (Adél Palotás, 2022.), *Radiona* (Namai Kham Po, 2022.) i *Ono što želimo* (Elena Weiss, 2022.), dok je s početkom u 21:30 sati održana dodjela nagrada.

Posljednjeg tjedna studenog, točnije od 28. studenog do 01. prosinca, u Art-kinu je održan Tjedan japanskog filma, a prikazana su četiri recentnija japanska naslova. Program je u 19 sati započeo dramom *Nosari – Nestalna vječnost* redatelja Tatsuye Yamamota, a projekciji je prethodio

pozdravni govor ambasadora Veleposlanstva Japana Masata Isoa koji je zajedno s izaslanikom za kulturu Junom Gotom otvorio Tjedan. U nastavku programa prikazani su krimi-komedija *800 laži* režisera Masaharu Takea (29. studenog u 18 sati), zatim obiteljska drama *Nakon zalaska* Michija Koshikawe (30. studenog u 17:30 sati) i drama *Awake* Atsuhira Yamade (01. prosinca u 17:30 sati). Program Tjedan japanskog filma održava se u suradnji s Veleposlanstvom Japana u Hrvatskoj.

Na redovnom programu Art-kina u studenom prikazani su sljedeći filmovi: *Ubojice cvjetnog mjeseca*, *Čovjek bez krivnje* (Ivan Gergolet, 2022.), *Houria* (Mounia Meddour, 2022.), *Napoleon* (Ridley Scott, 2023.) i *Jeanne Du Barry* (Maïwenn, 2023.).

Prosinački program u Art-kinu otvoren je u utorak, 4. 12. u 20 sati, riječkom premijerom dugometražnog igranog prvijenca *Samo kad se smijem* redateljice Vanje Juranić, dramom koja se fokusirala na i dalje vrlo aktualnu temu obiteljskog nasilja, kao i na pitanje: što ga uzrokuje? Premijeri su, uz redateljicu, prisustvovali glavni glumački par Tihana Lazović i Slavko Sobin te scenografkinja Tajana Čanić Stanković. Film je, inače, premijerno prikazan u Puli gdje je glumica Tihana Lazović osvojila Zlatnu arenu za najbolju žensku ulogu, a film Nagradu Hrvatske mreže neovisnih kinoprikazivača.

Četvrto izdanje Interface Video Art Festivala održalo se je u Art-kinu 5. prosinca s početkom u 20 sati, a riječkim je gledateljima premijerno prikazano sedam nagrađivanih eksperimentalnih filmova s Rotterdam Film Festivala u selekciji Ivana Ramljaka, a riječ je o filmovima koji predstavljaju inovacije u najširem spektru audiovizualnog stvaralaštva i pomiču granice uobičajenih shvaćanja filmskog medija. Prikazani su sljedeći naslovi: *Repeticije* (Morgan Quaintance, 2023.), *Zabriskie Point* (Cho Seoungho, 2023.), *Pećinske slike* (Siegfried A. Fruhauf, 2023.), *Kao da se nesreća nije dogodila u noći* (Larissa Sansour i Søren Lind, 2023.), *Zaslijepljen stoljećima* (Parinda Mai, 2023.), *Djevojka lotosovih očiju* (Rajee Samarasinghe, 2023.) i *Theta* (Lawrence Lek, 2023.). Festival je uključivao i tri rada iz radionice modularnog filma koja je održana u suradnji s Kino klubom Zagreb pod vodstvom Vladislava Kneževića: *Evanescence* (Mara Šuljak), *Sequence_01* (Jeronim Jandrić) i *Emerge* (Neven Dužanec). Program se održao u suradnji s redateljem i producentom Davidom Luščićem (Greta Creative Network).

Povodom 90-godišnjice rođenja Željka Senečića na prosinačkom programu našao se i prigodni ciklus naziva *Željko Senečić, scena i stil* kojim je Art-kino ujedno započelo s obilježavanjem 15-te godine svog djelovanja. Iako se radi o slikaru, scenografu, redatelju (kazališnom i filmskom), scenaristu, piscu i dramatičaru te kolumnistu, za potrebe će filmske povijesti Senečić svakako ostati upamćen po svom radu na televiziji i filmu – kao scenograf. Doduše, pisac je on i nekoliko scenarija (*Događaj*, *Kuća*, *Inspektor Vinko...*) i filmski redatelj (*Od koljevke pa do groba najljepše je đaćko doba*, *Pont Neuf*, *Zavaravanje*, *Dubrovački suton...*), no kad se pogleda popis samo 'izabranih djela' na kojima je potpisan kao umjetnik interijera i eksterijera, postaje jasno koliki je zapravo njegov doprinos jugoslavenskoj/hrvatskoj filmskoj umjetnosti: *Prometej s otoka Viševice* (Mimica), *Ljubavna pisma s predumišljajem* (Berković), *Breza* (Babaja), *Četvrti suputnik* (Bauer), *Imam dvije mame i dva tate*, *Tko pjeva zlo ne misli* (Golik), *Gravitacija ili fantastična mladost činovnika Borisa Horvata* (Ivanda), *Kad čuješ zvona*, *Kiklop*, *Glembajevi* (Vrdoljak), *Put u raj* (Fanelli), *Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja* (Papić), *Muke po Mati* (Zafranović), *Čaruga* (Grlić)... a tom popisu treba dodati i antologijske TV serije *Gruntovčani* (Golik) i *Nepokoreni grad* (Galić). Za svoj rad četiri puta je nagrađivan Zlatnim arenama u Puli, a dobitnik je i nagrade Vladimira Nazora za životno djelo te Nagrade za životno djelo za scenografiju na Motovunskom filmskom festivalu i Zlatnog Oktavijana za životno djelo za scenografiju u hrvatskoj kinematografiji. Stoga su se u sklopu istog prikazali sljedeći filmovi: *Rondo* (6. 12. u 20 h), *Događaj* (11. 12. u 20 h), *Kuća* (16. 12. u 20 h) i *Limeni bubanj* (23. 12. u 20 h). Program se provodi u suradnji s Jadran filmom i Hrvatskom kinotekom (HDA).

U četvrtak, 14. prosinca s početkom u 20 sati, a povodom obilježavanja 15 godina rada Art-kina, održana je riječka premijera filma *La Predstava*, nastalog u nezavisnoj produkciji Novog vodnjanskog filmskog vala koju scenaristički i režijski potpisuju Teo Morosin i Eric Ušić. Uz autorski dvojac, premijeri je prisustvovala i povećana glumačka ekipa – Edi Smoljan, Daria Morosin, Vanda Velagić, Emir Mulalić i Oleg Morović – koja je svoje iskustvo rada na filmu podijelila s mnogobrojnom publikom. Inače, film je ovog proljeća osvojio nagradu publike na Danima hrvatskog filma, a prikazan je i na Pulskom filmskom festivalu te istarskoj atrakciji pod imenom Vodnjan Film Festival u Fažana Film Festivalu. Ulaz je bio slobodan za sve posjetitelje.

Povodom objavljivanja prijevoda novog, nadopunjenog izdanja knjige *Transcendentni stil na filmu: Ozu, Bresson, Dreyer* američkog redatelja i producenta Paula Schradera, koje je za hrvatsko tržište krajem 2022. izdao Hrvatski filmski savez, 18. je prosinca s početkom u 19 sati održana promocija knjige na kojoj su sudjelovali urednica HFS-ove biblioteke Diana Nenadić, profesor i filmolog Nikica Gilić te profesor i filmski kritičar Saša Stanić. Program je nastavljen u 20 sati njegovim filmskim dijelom, a prikazan je metafizički znanstveno-fantastični film *Stalker* (1979) Andreja Arsenjeviča Tarkovskog. Da podsjetimo, Schraderova filmska studija iz 1972. godine nastala je zahvaljujući autorovom fascinacijom, potom i analizom filmskog stila koji je imenovao transcendentnim, a glavne njegove karakteristike odlučio je prikazati putem filmskih opusa trojice njegovih glavnih predstavnika: Yasujira Ozua, Roberta Bressona i Carla Theodora Dreyera, obilno se pritom služeći literaturom posvećenom duhovnim i religijskim aspektima kultura Istoka i Zapada. 2018. godine pak objavljeno je dopunjeno izdanje s uvodnim dijelom u kojem Schrader pronalazi smjernice kretanja tog stila nakon što je knjiga objavljena, započevši njegov pregled opusom Tarkovskog prateći ga sve do današnjih dana i do predstavnika žanra poznatog kao *slow cinema* (Tarr, Diaz, Puiu, Weerasethakul...). Program se je također održao povodom 15-te godine rada Art-kina, a organiziran je u suradnji s Hrvatskim filmskim savezom.

Idućeg dana, 19. prosinca, s početkom u 18 sati, u suradnji s Muzejom moderne i suvremene umjetnosti Rijeka održan je komplementarni filmski i video program *Kino umjetnica*, popratni program uz izložbu *Vidljive* koja se u MMSU-u realizira od 15. prosinca 2023. do 6. veljače 2024. godine kao projekt međumuzejske suradnje pet muzeja (MSU Zagreb, MMSU Rijeka, Galerija umjetnina Split, Umjetnička galerija Dubrovnik i Muzej likovnih umjetnosti Osijek). U sklopu programa *Kino umjetnica* prikazana su tri filma: *Mačka je uvijek ženska* u režiji Martine Meštrović i Tanje Vujasinović, *Carolee, Barbara & Gunvor* autorice Lynne Sachs te *Žena u ogledalu* multimedijalne umjetnice i glumice Jagode Kaloper.

Sedamnaesto izdanje festivala Filmske mutacije: Festival nevidljivog filma – pod nazivom: *kome pripada patos?* – održalo se u Art-kinu 20. prosinca predstavljajući djela eksperimentalnog američkog kazališnog i filmskog redatelja E. Eliasa Merhigea, s fokusom na njegov magnum opus *oeuvre*: metafizičku trilogiju *Begotten* koju čine filmovi: *Jednoroden* (*Begotten*, 1989.), *Zveket nebeskih ptica* (*Din of Celestial Birds*, 2006.) i *Polia & Blastema: Metafizička fabula* (*Polia & Blastema*, 2021.). Program je započeo u 17 sati njegovim 'izletom' u konvencionalniju filmsku produkciju, odnosno triler-hororom *Vampirova sjena*, svojevrsnom metanaracijom posvećenom kultnom filmu F. W. Murnaua *Nosferatu*, a nastavljeno je polusatnim glazbenim performansom britanske umjetnice Elvin Brandhi, s početkom u 19:30 sati. Spomenuta trilogija prikazana je nakon razgovora s gostujućim redateljem, kojeg je vodila umjetnička direktorica festivala Tanja Vrvilo, a on je pak počeo u 20 sati. Samo izdanje festivala organizirano je u suradnji s umjetničkom udrugom Film-Protufilm.

11. Maraton kratkometražnog filma koji organizira Hrvatski audiovizualni centar u suradnji s Kino mrežom te uz podršku domaćih autora i autorica održan je, tradicionalno, 21. prosinca, a prikazana su dva bloka novih domaćih kratkometražnih radova – Domaći maratonci 1 i 2. U prvom bloku, s terminom u 17 sati, prikazani su filmovi: *Zof* (Rino Barbir, 2022.), *Dohvatiti sunce* (Ana Bilankov, 2023.), *Nije zima za komarce* (Josip Lukić i Klara Šovagović, 2022.), *Haljina za finale*

(Martina Meštrović, 2023.) i *Valerija* (Sara Jurinčić, 2023.), dok su u 19 sati na programu bili naslovi: *Niska trava* (David Gaša, 2023.), *Babajanja* (Ante Zlatko Stolica, 2022.), *11* (Vuk Jevremović, 2022.), *Sprovod* (Šimun Šitum, 2022.) i *Mjesta koja ćemo disati* (Davor Sanvincenti, 2022.).

Četvrto izdanje programa *Kvarner u kratkom*, kojeg organizira Kvarnerska filmska komisija, održan je u petak, 22. prosinca u 19 sati, a u sklopu istog prikazana su tri domaća kratkometražna filma snimljena u Primorsko-goranskoj županiji, nakon čega je slijedio razgovor s autorima filmova koji je moderirala Anja Matić. Na repertoaru su bili dokumentarci *Dnevni boravak* Maje Ležaje i *Kantrida* Luke Karla Kauzlarića te eksperimentalni film *Žal* Mare Prpić. Program je nastavljen u 20 sati riječkom premijerom drugog kratkometražnog filma Kristine Barišić *Neka ljubav kaže sve o nama*, uz prisustvo same redateljice te scenaristice Dunje Matić i glumice Olivere Baljak. Istoga dana, s terminom od 16 do 18 sati, u atriju Art-kina održalo se je predstavljanje programa *Medijateka – zavičajna zbirka Specijalne filmske knjižnice Art-kina* nakon čega je održan okrugli stol na temu proizvodnje AV djela na području Primorsko-goranske županije pod nazivom *Snimano kod nas* u kojem su sudjelovali Vanja Tataj-Štok, savjetnica za muzejsku djelatnost, audiovizualnu djelatnost i vizualne umjetnosti u Gradu Rijeci, riječki *location manager* Dean Lalić te koordinatorka programa Art-kina Ana Šegrt, dok je razgovor moderirao redatelj i producent David Lušičić. Popratni pak program prošlogodišnjeg *Kvarnera u kratkom – radionica izrade videospota –* održao se je 19. i 20. prosinca s terminima od 12 do 15 sati u Mini Art-kinu pod vodstvom riječke redateljice filmova i glazbenih spotova Kristine Barišić.

Na redovnom su programu Art-kina u prosincu prikazani sljedeći filmovi: *Jeanne Du Barry, Čuvari formule* (Dragan Bjelogrić, 2023.), *Napoleon, Samo kad se smijem, Noć zločina* (Dominik Moll, 2023.), *Anatomija pada* (Justine Triet, 2023.) i *Čudan način života* (Pedro Almodóvar, 2023.).

DJEČJA KUĆA

Dječja kuća predstavlja jedno od najvažnijih nasljeđa projekta Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020. Naime, *Dječja kuća* bila je jedan od programskih pravaca programa našega grada za ovu prestižnu titulu, koji je uključivao razne sadržaje namijenjene upravo djeci do približne dobi od 12 godina. Sam program dobio je u ožujku 2021. i svoju zgradu u rekonstruiranoj Ciglenoj zgradi, kao integralni dio projekta *Revitalizacija bivšeg tvorničkog kompleksa Rikard Benčić*, u čijem se krugu nalaze i nova zgrada Muzeja grada Rijeke i Muzeja moderne i suvremene umjetnosti te nova zgrada Gradske knjižnice Rijeka u rekonstruiranom T-objektu. Projekt *Dječje kuće*, kako i sam naziv kaže, namijenjen je djeci, točnije njihovom aktivnom uključivanju u kulturne sadržaje grada, a prostor je u službi kreativnog osmišljavanja njihovog slobodnog vremena. U ovom novom, obnovljenom zdanju, održavaju se od svibnja 2021. programi Art-kina, Gradske knjižnice Rijeka, Gradskog kazališta lutaka te Muzeja moderne i suvremene umjetnosti, kao i drugih aktera u kulturi koji osmišljavaju i provode programe za djecu. Sadržaj *Dječje kuće* namijenjen je primarno uzrastima do 12 godina, međutim, dio programa otvoren je i za nešto starije naraštaje (od 13 do 18 godina). Riječka *Dječja kuća* prva je takva kuća u Hrvatskoj.

Važnost ovog prostora za programe Art-kina leži u činjenici da je *Dječja kuća* pretežito namijenjena programima za djecu (ili edukaciji djece) na polju umjetnosti i kulture. To je mjesto u kojem djeca od najranije dobi stječu navike posjećivanja kulturnih događanja te kroz radionice naučiti kako osloboditi kreativni potencijal koji se u njima nalazi te izraziti svoje ideje i osjećaje kroz umjetnost. Od posebne važnosti za Art-kino jest činjenica da *Dječja kuća* posjeduje sve potrebne prostorne i tehničke uvjete potrebne za održavanje planiranih radioničkih, filmskih, edukacijskih i drugih programa. Uloga Art-kina pritom se ogleda u nastavku kontinuiranog rada koji provodi već niz

godina, a čije su odlike, uz redovan filmski program, poticanje razvoja filmske kulture kod djece i mladih. Stimuliranje kreativnog izričaja djece stvaranjem filmskih sadržaja jedan je od temeljnih pravaca rada ove institucije, a intenziviranjem postojećih programa, isti se planiraju koristiti kao temeljni oblici onih budućih. Upravo će sinteza onih programa koji se gledaju i onih koji se stvaraju, odnosno programa od djece i za djecu, biti temeljna značajka doprinosa ove institucije cjelokupnom konceptu *Dječje kuće*, koji počiva na jednakoj ideji poticanja sinergije i multidisciplinarnosti kroz samostalno kreiranje koncepata.

Programi čiju je realizaciju Art-kino namijenilo uključuju s jedne strane filmski program koji se odvija u samom prostoru kinodvorane (i to redovni filmski program za djecu iz kinodistribucije otvoren za javnost) te s druge filmski program namijenjen organiziranim posjetima dječjih vrtića i nižih razreda osnovnih škola u sklopu programa *Škole u kinu*. Drugi smjerovi razvoja programa Art-kina u *Dječjoj kući* vezani su za aktivnosti poticanja kreativnosti, a ponajprije audiovizualnog stvaralaštva. Riječ je o nizu aktivnosti i radioničkih usmjerenih prema poticanju dječjeg stvaralaštva u smislu odgoja novog naraštaja mladih koji će biti aktivni sudionici i stvaratelji umjetničkih i kulturnih sadržaja, a ne isključivo konzumenti istih.

Prostori kojima Art-kino upravlja unutar Dječje kuće su kinodvorana opremljena najsuvremenijom opremom za reprodukciju slike i zvuka, odnosno laserskim 2k projektorom i pripadajućom lećom za 3D projekcije, i *Dolby Atmos surround* zvučnom tehnologijom te dvama manjim studijima za snimanje i montažu.

Dječja kuća – filmski program

Tijekom 2023. godine u kinodvorani Dječje kuće filmski programi prikazivani su kontinuirano do kraja lipnja, nakon čega je uslijedila stanka u redovnom programu do početka listopada, uzrokovana kvarom klimatizacijskog sustava koji je, uslijed velikih ljetnih vrućina, onemogućio rad dvorane tijekom ljetnih mjeseci. Od početka listopada do kraja prosinca projekcije su održavane redovito, uz pojačane programske aktivnosti tijekom prosinca i trajanja školskih praznika. U tom periodu filmske projekcije otvorene za javnost u Dječjoj kući posjetilo je 10.788 gledatelja, što je gotovo 15% više u odnosu na 2022. godinu, a riječ je o značajnom porastu, imajući u vidu da redovnih projekcija u Dječjoj kući zbog kvara klimatizacijskog sustava nije bilo od početka srpnja do kraja rujna 2023. godine. Sveukupno je prikazano 130 filmskih naslova, od kojih 61 u redovnom programu, a 69 kratkometražnih u sklopu VAFI&RAFI festivala. Od početka siječnja do kraja prosinca 2023. godine, održano je ukupno 300 projekcija. Pritom je prikazano 45 dugometražnih i 85 kratkometražna filma, od čega je na programu bilo 15 igranih, 85 animiranih, dva dokumentarna filma te druge hibridne vrste kraćeg formata, a pojedini su se naslovi prikazivali i u 3D verziji. Najgledaniji filmovi tijekom 2023. godine bili su domaći filmovi *Cvrčak i mravica* i *Dnevnik Pauline P.* te inozemni kinohitovi *Želja*, *Super Mario Bros. Film* i *Trolovi 3: Bend na okupu*.

U siječnju ove godine filmske projekcije u Dječjoj kući krenule su već od utorka, 3. siječnja, budući da je kino Dječje kuće, u sklopu programa *Zimski praznici u kinu*, uz vikend projekcije, radilo i preko tjedna. U tom su se razdoblju na repertoaru našli: igrano-animirana glazbena komedija za cijelu obitelj *Lil, Lil, krokodil* te animirani filmovi *Medo sa sjevera 4: Obiteljsko putovanje* i *Mačak u čizmama: Posljednja želja*.

U subotu, 7. siječnja, održana je dvostruka riječka premijera prvog hrvatskog animiranog filma radenog u 3D tehnici, *Cvrčak i mravica*, na kojoj su prisustvovali članovi filmske ekipe: redatelj Luka Rukavina, producent Dino Krpan, glumci Tara Thaller, Marko Petrić, Filip Vidović i Katarina Madirazza te dizajnerica produkcije Jadranka Soviček Krpan. S članovima filmske ekipe po završetku projekcija

održan je razgovor s publikom, a obje su premijerne projekcije u kinu Dječje kuće bile dupkom ispunjene. Izvrsnu posjećenost bilježi i ukupno održanih 26 repriznih projekcija filma.

U drugoj polovici siječnja u redovnom programu kina Dječje kuće našli su se i francuski obiteljski igrani film *Belle i Sebastian: Nova generacija* te animirani film *Priče iz skrivenog grada: Neustrašiva Dina*.

Tijekom veljače na veliko platno kina Dječje kuće stigli su animirani film *Neustrašiva njuška*, nastavak popularne francuske franšize o snažnim Galima *Asterix i Obelix: Srednje kraljevstvo*, francuska komedija za djecu *Nikica u potrazi za blagom*, animirani film *P'Astanian i tri njušketira*, uz redovite reprize domaćeg hita *Cvrčak i mravica*.

U ožujku su, ususret dodjela filmske nagrade Oscar, na repertoar kina Dječje kuće vraćeni filmovi za obitelj i djecu koji su ove godine dobili nominaciju za tu prestižnu filmsku nagradu: animirani filmovi *Crvena panda* i *Mačak u čizmama: Posljednja želja* te fantastični spektakl Jamesa Camerona *Avatar: Put vode* u 3D izdanju. U sklopu Ženijalnih dana, koji su se paralelno odvijali i u Art-kinu, a posvećeni su filmovima o snažnim ženama, u kinu Dječje kuće prikazao se nagrađivani film za djecu *Rocca mijenja svijet*. Među novim filmovima na repertoaru našli su se animirani filmovi *Marmaduke: Buntovnik na četiri noge* i *Ups! 2: Avantura se nastavlja* uz reprizna prikazivanja *P'astaniana i tri njušketira* i *Cvrčka i mravice*. Od 23. ožujka u redovni program stigao je i novi domaći igrani film za djecu *Dnevnik Pauline P.* Nevena Hitreca, snimljen prema istoimenom lektirnom naslovu Sanje Polak, koji bilježi izvrsnu posjećenost i čija se prikazivanja nastavljaju i u narednom kvartalu.

Uz reprize filmova *Cvrčak i Mravica*, *Ups! 2: Avantura se nastavlja* i *Dnevnik Pauline P.* koji bilježe izvrsnu posjećenost, u travnju je na repertoar stigao jedan od najvećih animiranih hitova za djecu ove godine – *Super Mario Bros. Film* te dojmlijava animirana ukrajinska avantura *Mavka: Čuvarica šume*. 27. travnja u kinu Dječje kuće upriličena je premijera kratkog dokumentarnog filma *Kako nastaje glazba* mladog riječkog redatelja Dina Kosa i poznatog riječkog glazbenika i instrumentalista Sandija Bratonje. Po završetku projekcije održan je razgovor s Bratonjom koji je u konačnici izveo interaktivnu glazbenu točku s publikom.

Tijekom svibnja u kinu Dječje kuće od novih naslova valja istaknuti animirani film *Drevna mišologija* te novi Disneyjev igrani hit *Mala sirena* koji se prikazivao u sinkroniziranoj i originalnoj verziji, u 2D i 3D izdanju, uz reprize filmova *Mavka: Čuvarica šume* i *Super Mario Bros. Film*. Art-kino i udruga Filmsko-kreativni studio VANIMA iz Varaždina ove su godine šesti put organizirali VAFI & RAFI – internacionalni festival animiranog filma djece i mladih. Riječka je publika u dva festivalska dana - 25. i 27. svibnja - imala priliku uživati u ukupno 8 blokova kratkometražnih animiranih filmova iz RAFI sekcije (profesionalni animirani filmovi za djecu i mlade) raspoređenih po dobnim skupinama. Ulaz na program bio je slobodan za sve posjetitelje.

Lipanj u kinu Dječje kuće bio je u znaku novih animiranih filmova *Spider-Man: Putovanje kroz Spider-svijet*, *Nevjerojatni Maksim* i *Elementi (2D/3D)*, uz reprizna prikazivanja filma *Mala sirena*.

Kraj mjeseca bio je rezerviran za početak sedmog izdanja Festivala Tobogan koji se održavao od 28. lipnja do 8. srpnja u Dječjoj kući, Art kvartu Benčić i drugim gradskim lokacijama. Aktivnosti Art-kina u sklopu Festivala Tobogan bit će opisane u nastavku ovog izvještaja.

Zbog kvara klimatizacijskog sustava u Dječjoj kući, po završetku događaja organiziranih u sklopu Festivala Tobogan, Art-kino je obustavilo redovan filmski program u kinu Dječje kuće do početka listopada zbog velikih ljetnih vrućina koje su počele utjecati na rad vrijedne kino opreme (za čije je ispravno funkcioniranje potrebna niža sobna temperatura). Uz to, zbog visoke temperature u

dvorani i zagušljivosti u prostoru nakon dužeg boravka, dobili smo pritužbe brojnih posjetitelja zbog čega je program za javnost zaustavljen do popravka klimatizacijskog uređaja, odnosno povoljnije vremenske prognoze.

Kino Dječje kuće s redovnim programom ponovno je krenulo 5. listopada, a tijekom mjeseca na repertoaru su se našli novi animirani filmovi *Psići u ophodnji: Moćan film*, *Vrapčić Richard 2*, *Titina: Avantura na Sjevernom polu*, *Mia i ja: Film*, *Gulliverov povratak* i *Trolovi 3: Bend na okupu*. U sklopu programa *Rendez-vous au cinéma*, koji u domaća kina diljem Hrvatske donosi poseban program francuskih filmova, u Dječjoj kući 12. listopada prikazana je francuska animirana pustolovina *Dillili u Parizu*, a povodom Svjetskog dana audiovizualne baštine – u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom i Kino mrežom – 28. prosinca prikazan je domaći igrani klasik za djecu *Izgubljena olovka* Fedora Škubonje.

Tijekom studenog u kinu Dječje kuće prikazivani su animirani filmovi *Vrapčić Richard 2*, *Trolovi 3: Bend na okupu*, *Psići u ophodnji: Moćan film*, *Gulliverov povratak*, *Inspektor Brk i zaštetni slučaj*, *Želja* u 2D i 3D formatu te francuski animirani film *Nikica: Kako je sve počelo*. U sklopu gostujućeg programa Zagreb Film Festivala *ZFF putuje*, u kinu Dječje kuće 11. studenog prikazan je igrani film za djecu i mlade *Moj život kao Lotta*.

Tijekom prvog dijela prosinca u kinu Dječje kuće na programu su se našli novi animirani hit *Patke selice*, igrani film *Wonka*, u sinkroniziranoj verziji i s titlovima, te igrani film *Medino božićno čudo*, uz reprizna prikazivanja filma *Želja*. U suradnji s Veleposlanstvom Kraljevine Norveške u Republici Hrvatskoj, u Rijeci se tijekom prosinca održao niz aktivnosti u sklopu *Norveških dana u Rijeci*, a na veliko platno kina Dječje kuće tom je prigodom 15. prosinca prikazan blok norveških kratkometražnih filmova za djecu te norveški igrani film za djecu *Kraljica plesa*. Tim je programom započelo i treće izdanje filmskog programa manifestacije *Zimska priča iz Benčića* koju provode i organiziraju ustanove u kulturi na području riječkog kvarta kulture Benčić. Uz sjajne norveške naslove te nove igrane i animirane filmove za djecu i cijelu obitelj u redovnoj distribuciji, u program je uključeno i predstavljanje odabranih filmova nastalih na radionicama Art-kina za djecu i mlade s ciljem da polaznici, ali i njihove obitelji i prijatelji, dobiju priliku na velikom platnu pogledati svoje vrijedne radove u svim poznatim filmskim rodovima: igranom, dokumentarnom, animiranom, uz kreativne hibride televizije i kazališta, videospotova, novinarskih reportaža i zvučnih efekata. Projekcija je održana 21. prosinca.

Od 27. prosinca 2023. do 7. siječnja 2024. u kinu Dječje kuće održali su se *Filmski praznici u kinu*, odnosno pojačan filmski program za javnost tijekom zimskih praznika koji se održavao svakim radnim danom, a posebnost ovogodišnjeg izdanja jest pokretanje projekta *Krenimo od O!*, uz prigodan i pažljivo biran program, posebno osmišljen za prvi susret djece s kinom.

Budući da su djeca sve više izložena raznim sadržajima koji nisu primjereni njihovoj dobi, uz novi projekt *Krenimo od O!*, njihova se medijska pismenost i ljubav prema filmu želi potaknuti od najranije dobi. Program *Krenimo od O!* sastavljen je od kraćeg bloka kratkometražnih animiranih filmova koji su djeci do 7 godina bliski temom, trajanjem i vrstom animacije, a tu su i radionice kojima je cilj upoznati djecu s osnovama filmskog jezika kroz jednostavne, kreativne i zabavne aktivnosti.

Prvi blok projekcija održan je 27. i 29. prosinca u jutarnjim terminima, a kratke filmske blokove u trajanju od 20 minuta ovog su puta činili filmovi nagrađivane hrvatske animatorice, ilustratorice i autorice Ivane Guljašević Kuman. Nakon filmskih projekcija uslijedila je i tematska radionica *Crtamo, vičemo, snimamo - veselu čestitku imamo!* pod vodstvom riječkog književnika Zorana Krušvara, gdje su polaznici, uz malu pomoć voditelja radionice, napravili animiranu čestitku u video formatu. Sva su

djeca, za sudjelovanje u programu, po završetku projekcija dobila i personaliziranu diplomu sa svojom fotografijom u kinu, kao uspomenu na svoje prve kino korake.

Krenimo od O! (Let's start from O!) novi je projekt Art-kina pokrenut ove godine u sklopu inicijative *Collaborate to Innovate* mreže europskih nezavisnih kina Europa Cinemas kojim koordinira splitsko Kino Mediteran, a u njemu pored Art-kina sudjeluju i Kinematografi Dubrovnik, javna ustanova u kulturi Grada Dubrovnika. Cilj je projekta razvoj nove publike te njihove edukacije od najranije dobi budući da su u programskom fokusu obitelji s djecom do sedam godina. Naime, programima će se ukazati na činjenicu da je od iznimne važnosti djecu od najranije dobi upoznavati s raznolikom kulturnom produkcijom kako bi se u budućnosti izbjegle jednostranost i isključivost kod odabira iste, kao i suživljavati ih s prostorom kinodvorane kao 'prirodnim okolišem' filma. Projekt se nastavlja do lipnja 2024. godine s ciljem da što veći broj naših najmanjih sugrađana doživi lijep i poticajan prvi susret s velikom platnom i bogatom riznicom kvalitetnih filmova za najmanje uzraste.

Dječja kuća – radionički program

U siječnju je u studiju Dječje kuće OŠ Škurinje snimila jedan glazbeni učenički rad, audio poruku, odnosno pjesmu o miru s namjerom prijave na međunarodni radijski natječaj *Make it Heard 2023* koju je raspisao European School Radio. Petero učenika pripremili su glazbenu podlogu i napisali tekst. Uz pomoć profesorice glazbene kulture, izvježbali su i snimili svoje glasove na spomenutu glazbu, što je rezultiralo kratkom pjesmom u žanru hip-hopa *Dosta je!*

Tijekom proljetnih praznika, od 6. do 8. travnja, održana je trodnevna radionica pod nazivom *Fantastična TV reportaža* koju su osmislili i vodili Aleš Suk i Ana Jurčić. Inicijalno zamišljena kao radionica *chromakeyinga*, odnosno set vježbi, evoluirala je u konkretniji program dokumentarno reporterskog karaktera zbog recentnih zbivanja u okolišu Dječje kuće, odnosno činjenice da je gradilište oko buduće Gradske knjižnice zbiljnost koja okružuje kvart oko Dječje kuće već dugi niz godina i utječe na dinamiku svakodnevice u ovom djelu grada. U tom smislu pojavila se potreba za dokumentiranjem postojećeg (dotadašnjeg) stanja okoliša Dječje kuće iz perspektive dječjeg fantastičnog doživljaja, a kroz formu *fake news* reportaže. Sudjelovalo je 9 djece u dobi od 9 do 11 godina. Polaznici su učili o osnovama novinarskih žanrova (vijest, najava, prikaz, intervju, reportaža), upoznali s konceptom lažnih vijesti, a nakon toga osmislili dvije izmišljene reportaže. Nakon što su savladali korištenje kamere i mikrofona, izašli su s voditeljima na teren (Krešimirova ulica i tržnica na Brajdi) pa tražili *vox populi* na svoja pitanja kako bi dodatno razradili temu. Konačno, u *green room* Studija Dječje kuće, djeca su simulirala TV redakciju te snimila najavu i odjavu za svoja dva kratka priloga.

Od 11. do 12. travnja u Mini Art-kinu održala se scenaristička radionica na temu animiranog filma koju je vodio karikaturist, filmski autor i teoretičar Midhat Ajanović. Sudjelovalo je šest polaznika u dobi od 18 do 23 godine, najvećim djelom studenti Akademije primijenjene umjetnosti u Rijeci. Prvi dan radionice sastojao se od trosatnog predavanja o animiranom filmu i raznim režijskim postupcima, uz prikaz nekoliko filmskih primjera. Na kraju prvog dana polaznici su dobili nekoliko zadataka koji su se idućeg dana na radionici komentirali i razrađivali. Uslijedilo je dvosatno predavanje na temu *storyboarda* u animiranom filmu.

U drugom tjednu školskih praznika, od 11. do 14. travnja, organizirana je radionica zvučnih efekata, sinkronizacije i *foleyja* pod vodstvom Daniela Žuvele i Ane Jurčić. I na ovoj je radionici sudjelovalo devetero djece u dobi od 9 do 11 godina. Voditelji su polaznicima predstavili povijest razvoja zvuka u filmu, s naglaskom na animirani film jer u njemu zaista od početka moramo stvoriti zvuk budući da nema dijegetskog zvuka. Djeca su se upoznala s novom terminologijom iz filmskog

jezika, kao što su *foley* i *mickeymousing*, te pogledala jedan odabrani film bez tona. Uslijedila je faza *spottinga* gdje su polaznici popisali sve zvukove koje su zamislili i poželjeli snimiti, potom popis predmeta koji proizvode takav tip zvuka te konačno raspodjela uloga i zadataka. Tijekom ostatka radionice koja se odvijala u tonskom studiju Dječje kuće polaznici su sami napravili čitavu zvučnu sliku za jedan kratki animirani film koristeći razne predmete, glazbene instrumente i vlastite glasove.

U travnju je također započela suradnja sa Školom za primijenjenu umjetnost u Rijeci na projektu *Maneštra od umjetnosti*, podržanom od Ministarstva znanosti i obrazovanja s ciljem promicanja kulturne baštine Kvarnera. Ukupno 5 učenika i učenica u pratnji su profesorice glazbene kulture Magdalene Mijatović i voditeljice projekta Katarine Stojević tijekom tri termina snimanja u travnju, svibnju i lipnju, a u sklopu izvannastavnih aktivnosti, u studiju Dječje kuće snimila glazbu za 3 folklorna plesa – Mazurka, Quattro passi i Rašpa – koristeći razne glazbene instrumente, odnosno violinu, klarinet, harmoniku i klasičnu gitaru.

Od 3. do 5. svibnja, u terminima od 17 do 20 sati, u Kontejneru i studiju Dječje kuće održala se radionica izrade inkluzivne knjige za slijepce i slabovidne te gluhe i nagluhe osobe u kojoj je sudjelovalo 12 polaznika, među kojima neki članovi inkluzivnog vijeća mladih Kultura svima. Radionica se organizirala u okviru projekta *Knjiga svima* kojeg su suradnički razvili Art-kino, Gradska knjižnica Rijeka, Udruga Filmaktiv, Udruga gluhih i nagluhih PGŽ, Udruga slijepih PGŽ i Udruga Portić. Edukaciju za pripremu za snimanje audio knjige za slijepce i slabovidne osobe izveo je Emil Mandarić, predsjednik Udruge slijepih PGŽ. Polaznici i polaznice upoznali su se s konceptom *daisy* knjige i dobili detaljne upute oko tehničke realizacije inkluzivnog sadržaja – audio knjige za slijepce i slabovidne osobe, ovog puta prvom takvom za mlade – a radi se o djelu „Mirovanje“ mlade riječke spisateljice Dunje Matić Benčić. Polaznici i polaznice idućeg su dana imali prilike čitati odabrana poglavlja spomenutog djela, a svaki je polaznik snimio čitanje po jednog poglavlja s ciljem pripreme audio knjige. Zadnjeg dana radionice održana je demonstracija tumačenja tih poglavlja koju je polaznicima predstavio Damir Herega, tajnik UGIN-a PGŽ, koji je održao dodatno predavanje i kratku radionicu tumačenja na hrvatski znakovni jezik.

Krajem svibnja u *green roomu* studija Dječje kuće se održalo i snimanje kratkih video uputa na hrvatski znakovni jezik za potrebe održavanja manifestacije *S vjetrom kroz tišinu* u organizaciji Udruge gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije i Udruge skipera Jadrana. Radi se o jedinstvenom projektu jedrenja prilagođenog osobama s invaliditetom svih dobnih skupina, s ciljem opremanja jedrilice sa skiperima i posadom sastavljenom od gluhih i nagluhih osoba i pratitelja.

Dvomjesečni program *Studio za animirani film* započeo je u krajem listopada kada je objavljen javni poziv za sudjelovanje. Radi se o nastojanju za sustavnijim programom, nekom vrstom male škole iz polja animiranog filma, konkretnije *stop-motion* animacije koja u našoj bližoj regiji nije zastupljena u mjeri za koju evidentno postoji potražnja. U programu je sudjelovalo 7 polaznika i polaznica u dobi od 10 do 14 godina, a program je vodila animatorica Antonija Veljačić. Održano je sedam susreta (svakoga četvrtka) u trajanju od 2 i pol sata rada na pripremi i produkciji zajedničkog animiranog filma. Prvi susret sastojao se od teorijskog i povijesnog pregleda animiranih filmova i prikaza različitih tehnika animacije, od filmova crtanih rukom, *stop-motion* animacije u kolažu i plastelinu do računalne animacije. Polaznici su potom prionuli osmišljavanju i skiciranju svojih filmskih likova koje su na idućem susretu spojili u zajedničku filmsku priču i scenoslijed. Iduća dva susreta bila su posvećena modeliranju figura od plastelina ojačanih žičanom armaturom za lakšu manipulaciju pokreta. Potom je uslijedila izrada scenografije i mizanscene pa pripremanje tri seta za paralelan rad. Dok su neki polaznici već krenuli animirati, drugi su još doradivali svoje lutke i scenografiju, što je olakšalo spomenuti paralelan rad jer su svi polaznici istovremeno bili okupirani zadacima i nisu imali 'prazan hod', odnosno čekanje na red za animiranje što je čest slučaj u provedbi radionica animiranog filma

gdje postoje ograničenja u opremi i softveru za animaciju. Nabavka profesionalnog softvera za stop-animaciju *Dragonframe* uvelike je olakšala provođenje ovakvog tipa edukacije jer za razliku od do sada korištenog (premda dostupnog) Stop motion studija, polaznici su lakše i preglednije savladali principe animacije, uočili brzinu pokreta i protoka vremena te osvijestili potrebu za strpljivošću i prednošću kroz dobre rezultate nakon uloženog truda. Posljednjeg dana polaznici su u tonskoj kabini snimili i sinkronizaciju te zvučne efekte koji su dodani u montaži filma kojeg su nazvali *Nema snijega*. U četvrtak, 21. prosinca organizirali smo javno prikazivanje (premijeru) spomenutog filma za polaznike i njihove roditelje, također uz izbor drugih filmova nastalih na radionicama organiziranih u Dječjoj kući u protekle tri godine.

Tijekom prosinca u studiju u Dječjoj kući ugostili smo beogradskog umjetnika s bečkom adresom, Dejana Kaluđerovića, koji je za pripremu svoje izložbe u MMSU-u snimao audio intervju s nekoliko osnovnoškolaca. Radi se o reinterpetaciji već postojeće umjetničke produkcije pod nazivom *Conversations* u kojoj se pristupa istraživanju djetinjstva i konstrukciji i artikulaciji subjektivnosti djece kroz razgovore o državama nacijama i konceptima poput slobode, straha, stranca, rata i bogatstva s ciljem pronalaska univerzalnih vrijednosti pojedinaca i društava, pretvarajući kvantitativne podatke u one kvalitativne.

FESTIVAL TOBOGAN

Sedmo izdanje festivala Tobogan – jedinstvene riječke manifestacije koja pod geslom *aktivne ferije za djecu* donosi obilje kulturnog, umjetničkog i kreativnog sadržaja za djecu i mlade – održavalo se u Dječjoj kući, Art-kvartu Benčić i drugim riječkim lokacijama od 28. lipnja do 8. srpnja 2023. godine. Riječ je o jednom od najvažnijih nasljeđa Rijeke kao Europske prijestolnice kulture u 2020. godini, nastalog kao uvertira u stvaranje fizičkog prostora Dječje kuće, gdje se danas većina festivalskih aktivnosti upravo i odvija.

Ključna je ideja festivala ljetne praznike u Rijeci pretvoriti u sadržajno i bogato razdoblje za djecu u kojem kultura i kreativnost imaju svoje glavne uloge, a domaćini su ustanove u kulturi koje upravljaju prostorom Dječje kuće: Art-kino, Gradska knjižnica Rijeka, Muzej moderne i suvremene umjetnosti i Gradsko kazalište lutaka, uz pridružene snage susjednog Muzeja grada Rijeka. Jedanaest dana prošlogodišnjeg izdanja Tobogana iznjedrilo je ukupno 111 programa koje uključuju filmske projekcije, kreativne radionice, lutkarske predstave, edukacijske interaktivne programe, zabavne performanse i još niz aktivnosti namijenjenih djeci uzrasta od 0 do 12 godina. Pritom se Art-kino, kao jedan od osnivača festivala, u osmišljavanje i provedbu programa uključilo s bogatim filmskim i radioničkim repertoarom.

Filmski program festivala Tobogan

U sklopu sedmog izdanja festivala Tobogan Art-kino je organiziralo pet posebnih filmskih projekcija koje su se održale u kinu Dječje kuće, na otvorenom u dvorištu ispred Dječje kuće te u Ljetnom Art-kinu (dvorište Kapucinskog samostana), a kojima je prisustvovalo ukupno 727 posjetitelja.

U suradnji s projektom *Film svima*, za otvorenje Tobogana 28. lipnja u kinu Dječje kuće Art-kino je organiziralo inkluzivnu projekciju domaćeg kino hita za djecu i mlade te prvog hrvatskog znanstveno-fantastičnog filma za djecu *Moj dida je pao s Marsa* Marine Andree Škop i Dražena Žarkovića, prilagođenu gluhim i nagluhim osobama. Uz projekciju filma, održao se i popratni razgovor na temu inkluzivnosti te mala edukacija hrvatskog znakovnog jezika s ciljem da posjetitelji, naročito mlađih uzrasta, osvijeste kada, gdje i kako mogu biti inkluzivniji i otvoreniji prema drugima.

Povodom osamdesete godišnjice filma, u dvorištu ispred Dječje kuće 30. lipnja održala se vanjska projekcija kulturnog obiteljskog filma *Lassie se vraća kući* iz 1943. godine u režiji Freda M. Wilcoxa. Nastao prema vrlo omiljenom romanu englesko-američkog pisca Erica Knighta, s radnjom smještenom na sjever Engleske tijekom Prvog svjetskog rata, film *Lassie se vraća kući* oda je prijateljstvu i odanosti jednog beskrajno vjernog psa i njegovog vlasnika, desetogodišnjeg dječaka, a o popularnosti filma svjedoči i niz nastavaka te novijih adaptacija, na kojima su odrasli generacije gledatelja.

Festival Tobogan prošle se godine priključio obilježavanju 100-godišnjice postojanja studija Disney s jednim od njihovih najpoznatijih animiranih filmova – *Kralj lavova* (1994.) – koji se prikazao pod zvjezdanim nebom Ljetnog Art-kina u srijedu, 5. srpnja s početkom u 21:30 sati. Projekcija je održana u suradnji s Kino Mrežom, u sklopu programa *Ljeto u Mreži*.

U sklopu prošlogodišnjeg izdanja festivala, Art-kino je održalo tri audiovizualne radionice za djecu, a rezultati radionica premijerno su prikazani u kinu Dječje kuće zadnji dan festivala, u subotu, 8. srpnja. Na repertoaru su se našli radovi s *Radionice fantastične TV reportaže* koje su snimili mali TV-reporteri u društvu filmaša Aleša Suka i novinara Dražena Zime, potom animirani filmovi nastali u sklopu *Radionice stop-animacije* naših malih animatora i njihove voditeljice Katrin Novaković te dokumentarni film proizašao iz *Radionice dokumentarnog filma* koju je vodio poznati hrvatski dokumentarist Đuro Gavran.

Posebnu je filmsko-glazbenu poslasticu Art-kino sačuvalo za posljednji dan festivala, 8. srpnja, čime je prigodno i zaključena prošlogodišnja edicija Tobogana: pod zvjezdanim nebom dvorišta Dječje kuće održala se projekcija nijeme crno-bijele komedije *Sherlock Jr.* legendarnog komičara Bustera Keatona uz originalnu glazbenu pratnju uživo u izvedbi riječkoga glazbenog dvojca JMZM – Josipa Maršića i Zorana Medveda. Kulturna komedija Bustera Keatona već nevjerojatnih 99 godina mami osmijeh na lice generacijama gledatelja, a donosi priču o mladom kinooperateru koji se ponudi riješiti slučaj nestalog sata, čiji je vlasnik otac njegove djevojke, no prije nego pokuša, teška optužba za krađu pada upravo na njegova leđa. Očajan u pokušaju da skine ljagu sa svog imena i vrati ljubav voljene djevojke, nesretni kinooperater tijekom projekcije filma utone u san u kojem baš on postane najpoznatiji detektiv na svijetu, Sherlock Holmes, te u jednoj od najpoznatijih filmskih scena, doslovce ulazi u filmsko platno kako bi oživio svoje fantazije. Upravo taj onirični aspekt u svom glazbenom izričaju njeguju i JMZM te je glazba koju su izveli uz komediju *Sherlock Jr.* bila drugačija od tipične zvučne kulise koju su u eri nijemog filma *big band* orkestri izvodili uz projekcije. Pritom su uz pomoć dva laptopa i raznih akustičnih naprava stvorili atmosferu koja je doprinijela novoj interpretaciji ovog filmskog klasika.

Radionički program festivala Tobogan

Za vrijeme trajanja festivala Tobogan održane su tri višednevne radionice koje su okupile ukupno 23 polaznika u dobi od 9 do 14 godina, a rezultirale su produkcijom dva filma i jedne TV reportaže. U dodatnom dokumentu uz ovaj narativni izvještaj nalazi se i popis linkova koji upućuju na pregled filmova i fotografija s pojedinih programa. Na mrežnim i društvenim stranicama Art-kina i Dječje kuće objavljene su prijave na radionice, a broj zaprimljenih prijava u samo jednom danu dostigao je broj od 50 prijavljenih. Zbog ograničenih tehničkih, prostornih i ljudskih kapaciteta, morali smo ograničiti broj prijavljenih na 8 polaznika po radionici.

Prva radionica u našem edukacijskom programu bila je trodnevna *Radionica fantastične TV reportaže* koja se održala od 26. do 29. lipnja, a bila je namijenjena djeci uzrasta od 10 do 12 godina. Voditelji radionice bili su Aleš Suk i Ana Jurčić, a prvoga dana radionice, kao mentor, uključio se i novinar Dražen Zima koji je polaznicima poznat pa radu na Radio Rijeci. Nakon upoznavanja s novinarskom strukom, principima novinarske etike i prikaza osnovnih novinarskih žanrova, polaznici

su zajedno definirali teme koje žele istražiti: vršnjačko nasilje, razlike između odraslih i djece te načine provođenja slobodnog vremena svojih vršnjaka u vrijeme školskih praznika. Polaznici su zatim i osmislili i realizirali *prank* reportažu, a taj im je zadatak, iako benigan i prije svega zabavan, dao uvid u procese kreiranja malinformacija i dezinformacija kroz intencionalno manipuliranje izjavama prikupljenih kroz *vox populi*. Sretna okolnost ove radionice bilo je otvorenje festivala na kojem je prisustvovalo veliki broj djece i odraslih koji su bili voljni davati izjave i sudjelovati u intervjuima.

Od 3. do 5. srpnja na Radionici animiranog filma koju je vodila Katrin Novaković uz asistenciju biljeterke Art-kina i studentice pedagogije Sare Vitas sudjelovalo je 8 polaznika od 9 do 11 godina. Nabavkom novog specijaliziranog softvera za stop-animaciju *Dragonframe* ojačali smo produkcijske uvjete za kvalitetnije izvođenje ovakvog tipa edukacijskog programa. Prvog dana radionice polaznici su se upoznali s različitim tehnikama stop-motion animacije (plastelin, crtež, kolaž). Konsenzualno je odabran plastelin kao materijal za izradu likova i djela scenografije, a polaznici su u grupama radili na kratkim pričama, zatim osmislili protagoniste koje su uz pomoć mentorica izradili, a potom i animirali. Neki od polaznika stekli su svijest o produkcijskim uvjetima nastanka kratkog animiranog filma: hijerarhije na setu – konkretnije – podjelu poslova na redatelja, animatora i modelatora likova te da pojedini talenti (primjerice modelarski) ne uključuju nužno dobre rezultate za druge tipove aktivnosti (poput animiranja, koje zahtijeva drugačiji tip koncentracije za minuciozno bilježenje pokreta). Konačno, polaznici su zaključili da je rad na animiranom filmu također rezultat kolektivne kolaboracije.

Prvo izdanje radionice dokumentarnog filma održala se od 3. do 7. srpnja u dinamici od 8 radnih sati dnevno. Ova intenzivna radionica pod vodstvom Đure Gavrana i Ane Jurčić okupila je 7 polaznika, učenika sedmih i osmih razreda osnovnih škola. Prva dva dana radionice posvetila su se razgovoru o temi filma koji su polaznici htjeli obuhvatiti svojim zajedničkim filmom. Dugotrajan i iscrpan proces istraživanja teme, predviđanja produkcijskih izazova, te uopće poimanje dokumentarnog filma kao filmskog roda protkao se kroz čitavo vrijeme trajanja radionice. Polaznici su svoju interpretaciju dokumentarizma koji bilježi realne, nerezirane situacije pravih, živućih osoba u njihovu okruženju nadogradili spoznajom da nerezirana snimka koja tek bilježi stvarnost ne čini kadar dokumentarnim. Dokumentarni film je kreativna interpretacija stvarnosti. Polaznici su s mentorima obilazili teren (četiri osnovne i jednu srednju školu), ulazili u komunikaciju s ravnateljima i nastavnim osobljem škola, susretali se s nepredvidivim okolnostima u planiranim snimanjima (što je čest slučaj u stvaranju dokumentarnog filma), neki i po prvi puta koristili gradski javni prijevoz, a na kraju se odlučili za temu školskog WC-a kojoj su pristupili suprotstavljanjem dvaju perspektiva – onoj školske spremačice, te osobnog doživljaja spomenutog prostora. *Voiceoveri* polaznika snimani kroz intervju u tonskoj kabini u Studiju Dječje kuće kod nekih su polaznika otvorili ranjiva svjedočanstva, a čitava je grupa tako, empatizirajući s kolegama, svjedočila afektivnu moć dokumentarnog filma i njegovu vrijednost u kreativnom izražavanju generacije: načinu izražavanja misli, vizija, strahova i snova o svijetu oko njih, pričanja priča i prenošenja ideja.

Posljednjeg dana festivala, organizirano je zajedničko javno prikazivanje filmova nastalih na radionicama u kino dvorani u Dječjoj kući gdje su njihovi članovi obitelji i prijatelji imali priliku zajedno pogledati njihov rad, a polaznicima su podijeljene i prigodne diplome kao uspomena na sudjelovanje u ovom edukativnom programu Art-kina.

POSEBNI PROGRAMI ZA DJECU I MLADE (SIJEČANJ–PROSINAC 2023.)

Škola u kinu

U 2023. godini u programu *Škola u kinu* održano je 228 projekcija za dječje vrtiće te osnovne i srednje škole, a prikazano je 119 pojedinačnih filmskih naslova (kratkometražni i dugometražni). Od 228 projekcija, njih 225 održano je u kinodvoranama Art-kina i Dječje kuće, a 3 projekcije su održane *online*. U navedenom je razdoblju projekcije u dvorani posjetilo ukupno 12.912 djece i mladih osoba te njihovih nastavnika i profesora, od čega 1.394 djece i odgajatelja iz ukupno 21 dječjeg vrtića/ustanove za djecu, ukupno 7.887 učenika i nastavnika iz 35 osnovnih škola i obrazovnih ustanova te ukupno 3.631 učenik i nastavnik iz 20 srednjih škola.

Također, u programu su (u okviru vrtićkog i osnovnoškolskog programa) sudjelovali i Centar za odgoj i obrazovanje iz Rijeke, odjeli za djecu s poteškoćama u razvoju iz Ekonomske srednje škole u Rijeci, štíćenici Udruge Srce, štíćenici Udruge Dira te učenici koji su nas posjetili u sklopu programa *Moje mjesto pod suncem*.

U sklopu srednjoškolskog programa posjetio nas je Horizon College iz Nizozemske, Odsjek za psihologiju pri Filozofskom fakultetu u Rijeci te učenički dom Kvarner.

Najgledaniji naslov *Škole u kinu* u kinodvorani bio je *Cvrčak i mravica* s 1.440 gledatelja, a za njim slijede *Ljeto kada sam naučila letjeti* (562), *Dnevnik Pauline P.* (504) te *Dječak i tigar* (469).

Popis projekcija održanih u kinodvoranama Art-kina i Dječje kuće – *Škola u kinu*

Datum projekcije	Naslov	Škola	Broj gledatelja
11.1.2023. 17.2.2023. 28.2.2023. 25.4.2023. 26.4.2023. 23.5.2023.	Zelena knjiga (Green Book)	Prirodoslovna i grafička škola, Prva sušačka hrvatska gimnazija, Građevinska-tehnička škola, Prometna škola Rijeka, Prometna škola Rijeka, Gimnazija Andrije Mohorovičića	272
4.4.2023. 21.4.2023. 6.6.2023.	Influencerica (Sweat)	Učenički dom Kvarner, Građevinska tehnička škola, Hotelijsko-turistička škola Opatija	200
13.1.2023. 29.3.2023. 4.4.2023.	Profesor Baltazar blok filmova 1 (Martin na vrhu, Viktorov jajomat, Vjetrovita priča, Izumitelj cipela, Sreća u dvoje)	Dječji vrtić More, Dječji vrtić Matulji, Dječji vrtić Matulji	145
18.4.2023.	Ustav Republike Hrvatske	Horizon College	56
13.1.2023.	Medena zemlja (Honeyland)	Prva sušačka hrvatska gimnazija	32
11.5.2023.	Julien u sredini (Jusqu' á la garde)	Graditeljska škola Rijeka	12
17.1.2023. 20.1.2023. 22.3.2023. 24.3.2023. 19.4.2023. 21.4.2023. 10.5.2023. 12.5.2023.	Haker (Hacker)	Osnovna škola Srdoči, Osnovna škola Grabrik Karlovac, Osnovna škola Milan Brozović, Osnovna škola Brajda, Osnovna škola Brod Moravice, Osnovna škola Srdoči, Osnovna škola Nikole Tesle	373

9.5.2023. 10.5.2023.	Čarobnjakov šešir	Osnovna škola Srdoči, Osnovna škola Srdoči	95
18.1.2023. 17.3.2023. 20.4.2023. 9.5.2023. 14.6.2023.	Moje neobično ljeto s Tess (Mijn bijzonder rare week met Tess)	Waldorfska osnovna škola, Osnovna škola Kozala, Osnovna škola Srdoči, Osnovna škola Škurinje	212
3.5.2023.	Sretan Božić, Yiwu (Merry Christmas, Yiwu)	Medicinska škola Rijeka	20
4.5.2023.	Društvo mrtvih pjesnika (Dead Poets Society)	Prirodoslovna i grafička škola, Dom mladih Rijeka, Prva sušačka hrvatska gimnazija, Tehnička škola Rijeka	214
25.1.2023. 15.2.2023. 16.3.2023. 29.3.2023. 16.5.2023.	Moj brat lovi dinosaure (Mio Fratello Rincorre I Dinosauri)	Osnovna škola Jelenje-Dražice, Osnovna škola Ivana Zajca, Osnovna škola Delnice, Osnovna škola Lovran, Osnovna škola Turnić	245
25.4.2023. 18.5.2023.	Mali leteći medvjedi blok 2 (Šumska vila, Dar iz svemira)	Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka, Dječji vrtić Potok	119
25.1.2023.	Prava cijena online poslova (The Gig Is Up)	Filozofski fakultet Rijeka - odsjek za psihologiju	25
26.1.2023. 9.2.2023. 21.2.2023. 22.2.2023.	Animirani filmovi Ivane Guljašević Kuman, blok 1 (Moon, Pingvin Gašpar, Ježeva škola, Pauk Praško, Čovječuljak Snovuljak)	Dječji vrtić Malik, Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka, Dječji vrtić Potok, Dječji vrtić Zlatna ribica	215
14.6.2023.	Uvijek svoja (Jamais contente)	Waldorfska osnovna škola	10
26.1.2023. 2.2.2023. 8.2.2023. 2.3.2023. 3.3.2023. 10.3.2023. 21.3.2023. 6.6.2023.	Vrapčić Richard (Richard The Stork)	Osnovna škola Ivana Zajca, Osnovna škola Drago Gervais, Osnovna škola Milan Brozović Kastav, Osnovna škola Brajda, Osnovna škola Milan Brozović Kastav, Osnovna škola Fužine, Osnovna škola San Niccolo	444
26.1.2023. 8.2.2023. 15.3.2023.	Yesterday	Građevinska-tehnička škola, Hotelijersko-turistička škola Opatija, Prirodoslovna i grafička škola	164
27.1.2023. 31.1.2023. 16.2.2023. 27.4.2023.	Gordon i Paddy (Gordon och Paddy)	Osnovna škola Podmurvice, Osnovna škola Zamet, Osnovna škola Centar, DV Leptirici	167
6.6.2023.	Phantom boy	Osnovna škola Rab	33
27.1.2023. 31.1.2023. 9.3.2023. 31.3.2023.	Lady Bird	Prva sušačka hrvatska gimnazija, Gimnazija Andrije Mohorovičića, Građevinska-tehnička škola, Škola za primijenjenu umjetnost	236
31.1.2023. 8.3.2023. 26.5.2023.	Animirani filmovi Ivane Guljašević Kuman, blok 2 (Krila za krokodila, Kuc-kuc, Kišni, Zaljubljeni žabac, Smijuljica)	Dječji vrtić Vladimir Nazor Kastav, Dječji vrtić Potok, Dječji vrtić Luna	134

1.2.2023. 28.2.2023. 18.4.2023. 16.5.2023.	Mali leteći medvjedi blok 1 (Nezaboravni rođendan, Dr. Smradoljub)	Dječji vrtić Pčelice, Dječji vrtić Čavlići, Dječji vrtić Potok, Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka	177
19.4.2023.	Pinokio (Pinocchio)	Osnovna škola Podmurvice	65
2.2.2023. 17.2.2023. 3.3.2023. 7.3.2023. 23.3.2023. 24.3.2023. 5.4.2023. 20.4.2023.	Ljeto kada sam naučila letjeti	Osnovna škola Mario Martinolić, Osnovna škola Milan Brozović, Osnovna škola Hreljin, Osnovna škola Kozala, Osnovna škola Škurinje, Osnovna škola V. Gržalja Buzet, Osnovna škola Milan Brozović, Osnovna škola Podmurvice	562
3.2.2023. 27.4.2023.	Tko bi rekao – fantazije umreženog svijeta (Lo And Behold – Reveries Of The Connected World)	Ekonomska škola Mije Mirkovića, Prva sušačka hrvatska gimnazija	115
3.2.2023. 24.11.2023.	Torpedo prvi na svijetu, Milutin Barać	Drvodjeljska i strojarska škola	50
20.6.2023. 21.6.2023. 17.10.2023. 16.11.2023. 5.12.2023.	Dnevnik Pauline P.	Osnovna škola Josip Pavlišić, Osnovna škola Škurinje, Osnovna škola Nikola Tesla, Osnovna škola Turnić, Ekonomska škola Rijeka, OŠ Dolac, OŠ San Niccolo, OŠ Delnice, OŠ Podmurvice, OŠ Kantrida	504
2.5.2023.	Ljeto u Brooklynu (Little Men)	Osnovna škola Pećine	32
7.2.2023. 14.3.2023. 15.3.2023. 16.3.2023. 17.3.2023. 2.5.2023. 11.5.2023.	Rocca mijenja svijet (Rocca verändert die Welt)	Osnovna škola Srdoči, Osnovna škola Milan Brozović, Osnovna škola Brajda, Osnovna škola Škurinje, Osnovna škola Delnice, Osnovna škola Josip Pavlišić, Osnovna škola Pećine	325
7.2.2023.	Animirani filmovi iz serijala Koyaa; blok 1 (Živio, Koyaa!, Život je potpuno lud, Smrznuti šal, Rasplesane čarape, Tvrdoglave naljepnice, Leteća bilježnica, Divlja ležaljka, Razigrani autić)	Dječji vrtić Leptirići	50
7.2.2023. 10.3.2023. 28.3.2023. 28.4.2023. 2.6.2023.	Mama Muu se vraća kući (Mamma Mu hittar hem)	Osnovna škola Centar, Dječji vrtić More, Osnovna škola Nikola Tesla, Dječji vrtić Leptirići, Osnovna škola Dolac, Dječji vrtić Potok	195
8.2.2023. 2.3.2023.	Čudesna šuma	Osnovna škola Drago Gervais, Osnovna škola Škurinje	114
9.2.2023. 9.5.2023.	Dnevnik Diane Budisavljević	Prva sušačka hrvatska gimnazija, Gimnazija Andrije Mohorovičića	106
10.2.2023. 20.4.2023.	Profesor Baltazar blok filmova 2 (Krojač Silvestar, Čudotvorni	Dječji vrtić More, Dječji vrtić Mali princ, Dječji vrtić Rukavac	120

15.6.2023.	kolač, Problem nespretnosti, Zvonko sa zvonika, Doktor za životinje)		
10.2.2023. 28.3.2023.	Lijepo mi je s tobom, znaš	Prirodoslovna i grafička škola, Gimnazija Andrije Mohorovičića	40
10.2.2023. 21.3.2023. 20.6.2023.	Tajni život kućnih ljubimaca 2 (The Secret Life of Pets 2)	Osnovna škola Nikola Tesla, Osnovna škola Centar, Osnovna škola Brajda	126
14.2.2023. 8.3.2023.	Pčelica Maja (Maya The Bee Movie)	Katolička osnovna škola, Osnovna škola Zamet	130
14.2.2023. 15.2.2023. 11.5.2023. 26.5.2023.	Oblak	Prirodoslovna i grafička škola, Hotelijersko-turistička škola Opatija, Prirodoslovna i grafička škola	252
14.2.2023. 31.5.2023.	Zajednica (Une Colonie)	Gimnazija Andrije Mohorovičića, Obrtnička škola Opatija	55
15.2.2023.	Vlak u snijegu	Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka	65
28.2.2023. 15.3.2023.	Minari	Gimnazija Andrije Mohorovičića, Građevinska tehnička škola	18
7.3.2023. 14.3.2023. 27.3.2023. 27.4.2023. 28.4.2023.	Draga buduća djeca (Dear future children)	Prirodoslovna i grafička škola, Gimnazija Andrije Mohorovičića, Prva sušačka hrvatska gimnazija, Prva sušačka hrvatska gimnazija	199
9.3.2023. 5.4.2023. 1.6.2023.	Lassie se vraća kući (Lassie - Eine abenteuerliche reise)	Osnovna škola Bakar, Osnovna škola Brajda, Osnovna škola Škurinje	92
22.3.2023. x3 18.9.2023. 19.9.2023. 20.9.2023. (x2) 26.9.2023. 27.9.2023. (x2) 18.9.2023. 19.9.2023. 20.9.2023. (x2) 26.9.2023. 27.9.2023. (x2) 31.10.2023. 23.11.2023. 21.12.2023.	Cvrčak i mravica	Osnovna škola Nikola Tesla, Osnovna škola Sveti Matej Viškovo, Osnovna škola Kantrida, Osnovna škola Dolac, Osnovna škola Brajda, Osnovna škola Centar, Osnovna škola Josip Pavlišić, Osnovna škola Kantrida, Osnovna škola Podmurvice, Osnovna škola Fran Franković, OŠ Sveti Matej Viškovo, OŠ Centar, OŠ Josip Pavlišić, OŠ Kantrida, DV Petešić, Udruga Dira, OŠ Škurinje, OŠ Sveti Matej Viškovo	1440
28.3.2023.	Ježeva kuća	Osnovna škola Nikola Tesla	50
12.5.2023.	Nevjerojatna priča o divovskoj kruški (Den utrolige historie om den kæmpestore pære)	Osnovna škola Podmurvice	22
26.4.2023.	Kapetanica Nova (Captain Nova)	Osnovna škola Čavle	45
30.3.2023.	Val (Die Welle)	Prirodoslovna i grafička škola, Tehnička škola, Građevinska	224

		tehnička škola, Prva riječka hrvatska gimnazija	
31.3.2023.	Čudnovate zgode Šegrta Hlapića	Waldorfska osnovna škola, Osnovna škola Sv. Matej	90
3.10.2023. 14.11.2023. 22.11.2023.	IGUBUKA blok animiranih filmova (Lude želje, Dabrov dućan, Čudan svijet, Hopa-hopa konjiću, Ptici)	DV Potok, DV Delfin, DV Malik, DV Pčelice, DV Škrljevo	137
3.10.2023.	Metronom	Gimnazija Andrije Mohorovičića	37
4.10.2023. 12.10.2023. 20.10.2023. 7.11.2023. 15.11.2023. 17.11.2023. 21.11.2023.	Kraljica plesa (Dancing queen)	OŠ Srdoči, OŠ Eugen Kumičić, OŠ Centar, OŠ Srdoči+ OŠ Delnice, OŠ Brod na Kupi, OŠ Nikola Tesla, OŠ Turnić	352
5.10.2023. 9.11.2023. 28.11.2023. 5.12.2023. 14.12.2023. 20.12.2023.	Šampioni (Campeones)	Medicinska škola Rijeka, prirodoslovna i grafička škola, Gimnazija Andrije Mohorovičića, Tehnička škola Rijeka, Drvodjeljska i strojarska škola, Tehnička škola Rijeka	377
6.10.2023.(x2) 10.10.2023. 11.10.2023. 22.11.2023- 28.11.2023.	Dječak i tigar (Ta'igara: An Adventure in the Himalayas)	KOŠ Josip Pavlišić, OŠ Milan Brozović, OŠ Nikola Tesla, OŠ Nikola Tesla, OŠ Škurinje, OŠ Čavle, OŠ Turnić	469
12.10.2023. 5.12.2023. 13.12.2023.	Mala banda (La petite bande)	OŠ Srdoči, OŠ Pećine, OŠ Brajda	160
17.10.2023.	Kraljev govor (The King's Speech)	Gimnazija Andrije Mohorovičića	62
19.10.2023. 14.11.2023. 14.12.2023. 21.12.2023.	Air	Medicinska škola Rijeka, Gimnazija Andrije Mohorovičića, Hotelijersko-turistička škola Opatija. Građevinska tehnička škola	261
25.10.2023.	Čovjek koji je prodao svoju kožu (The man who sold his skin)	Srednja škola Krk	50
25.10.2023.	Spider-Man: Putovanje kroz Spider-svijet (Spider-Man: Across the Spider-verse)	Prva sušačka hrvatska gimnazija	39
26.10.2023.	Izgubljena olovka	OŠ Brajda, OŠ Nikola Tesla, OŠ Belvedere, Centar za odgoj i obrazovanje, Udruga Srce	194
27.10.2023.	Glembajevi	Prva riječka hrvatska gimnazija, Učenički dom Kvarner	104
31.10.2023. 2.11.2023. 20.12.2023. 21.12.2023.	Mačak u čizmama: Posljednja želja (Puss in Boots: The Last Wish)	Moje mjesto pod suncem, OŠ Brajda, OŠ Kantrida, OŠ Nikola Tesla	198
3.11.2023. 13.12.2023.	Družba Pere Kvržice	OŠ Milan Brozović, OŠ Dolac	132

8.11.2023.	Blok animiranih filmova: Zagreb film drugi blok (Nestašni robot, Klizi-puzi, Piccolo, Mali vlak)	DV Rijeka	20
8.11.2023. 21.11.2023. 23.11.2023. 29.11.2023.	Valdova priča (Llenos de gracia)	OŠ Čavle, OŠ Srdoči, SMSI Fiume, OŠ Turnić, OŠ Turnić	249
9.11.2023. 12.12.2023.	BONOBO blok animiranih filmova (Pisma na kraju šume, Ježeva kuća, Glazbene čarapice)	DV Mlaka, DV Potok, DV Ribice, DV Rijeka	126
10.11.2023.	Snajka	Prva riječka hrvatska gimnazija	44
14.11.2023. 29.11.2023.	Svijet profesora Baltazara (Najveći snjegović, Bim i Bum, Zvezdani kvartet, Drama oko cvijeća)	DV Matulji, DV Luna	104
17.11.2023. 22.12.2023.	Ringe, ringe, raja (Duck, Duck, Goose)	OŠ Sveti Matej Viškovo, OŠ Fran Franković	119
28.11.2023.	Tko pjeva, zlo ne misli	Udruga Srce	15
30.11.2023.	Hrastovo srce (Le Chêne)	OŠ Nikola Tesla, SE San Niccolo	45
1.12.2023.	Želja (Wish)	OŠ Nikola Tesla	240
6.12.2023. 14.12.2023.	Titina: avantura na Sjevernom polu (Titina)	OŠ Delnice, OŠ Nikola Tesla	73
7.12.2023.	Igra oponašanja (The Imitation game)	Prva riječka hrvatska gimnazija, Medicinska škola Rijeka	135
8.12.2023.	Futura	SMSI Fiume	55
15.12.2023.	I miševi idu u raj (I mysí patri do nebe)	OŠ Pećine	45
19.12.2023.	Pjevajte s nama 2 (Sing 2)	OŠ Zamet	72

Filmske projekcije održane *online*

26.5.2023.	Moje neobično ljeto s Tess (Mijn bijzonder rare week met Tess)	Osnovna škola Čavle	135
6.11.2023. 17.11.2023.	Šampioni (Campeones)	Srednja škola Krk, Građevinska tehnička škola	137

SPECIJALNA FILMSKA KNJIŽNICA ART-KINO

Specijalna filmska knjižnica Art-kino s radom je počela početkom 2016. godine, a trenutačno broji tri inventarne knjige koje obuhvaćaju 955 naslova podijeljenih u Opću i Referentnu zbirku, 625 časopisa zbirke Periodika (19 naslova) te Audiovizualnu zbirku koja sadrži gotovo 500 DVD-a suvremenih i klasičnih filmskih naslova. Knjižnica je smještena u atriju samog Art-kina i svojom tematikom prva je takve vrste u Hrvatskoj, a posvećena je istraživanju i učenju o filmskoj umjetnosti kroz brojnu dostupnu građu, kao i putem komplementarnog programa *Film izvan okvira* u kojem gostuju autori kako bi predstavili svoja djela vezana za filmsku kulturu, a sastoji se od promocija

knjiga i časopisa, razgovora s redateljima i ostalim filmskim stručnjacima te radionica, panela i okruglih stolova.

Tijekom godina prikupljena je građa koja se bavi filmskom kulturom, poviješću, teorijom i tehnikom, kojom se nastoji pokriti sva područja interesa koja vladaju na polju filmske umjetnosti (u rasponu od visoke do popularne kulture), a dosta artefakata prikupilo se putem pretplate na časopise u izdanju Hrvatskog filmskog saveza (*Hrvatski filmski ljetopis*) i Britanskog filmskog instituta (*Sight and Sound*) kojih je Kino dugogodišnji pretplatnik. Knjižnica se stalno obogaćuje i vrijednim naslovima iz antikvarijata do kojih je sve teže doći, kako za zbirku Periodike tako i za Opću zbirku.

U 2023. godini knjižnica Art-kino nabavila je novi tablet uređaj na kojem se trenutno nalazi 62 filmska naslova, od kojih je 23 nabavljeno nakon obustave rada Medijateke nastale zbog pandemije Covida-19. Većina je tih filmskih naslova prikazana u Art-kinu, a tijekom 2024. godine nastavit će se s redovnim praćenjem riječke filmske produkcije te obogaćivanjem knjižničkog fonda zavičajne zbirke.

U petak, 22. prosinca najavljen je ponovni rad Medijateke - zavičajne zbirke Specijalne filmske knjižnice Art-kina kroz program Kvarnerske filmske komisije – *Kvarner u kratkom* – program koji već četvrtu godinu predstavlja filmove kratkog metra snimane u Primorsko-goranskoj županiji. Medijateka je predstavila novi uređaj s obnovljenim i novim filmskom naslovima dostupnim za gledanje u Art-kinu. Uređaj je bio povezan na projektor i malo platno postavljeno u atriju kina te je publika sama birala filmove putem tablet uređaja, što je omogućilo i ostalima da pristupe ograđenom prostoru pop-up kina i pogledaju što je netko drugi odabrao gledati. Inače, Medijateka ima za cilj samostalno gledanje filma, dok je ovo predstavljanje omogućilo uvid kako u samo funkcioniranje uređaja, tako i u selekcijske mogućnosti. Nakon predstavljanja Medijateke premijerno su prikazana četiri nova kratkometražna filma – *Dnevni boravak* (M. Ležaja), *Kantrida* (L. K. Kaulzarić), *Žal* (M. Prpić) i *Neka ljubav kaže sve o nama* (K. Barišić) – a upravo ti naslovi sljedeći su na popisu uvrštavanja u katalog zavičajne zbirke.

Knjižnica Art-kina tijekom 2023. nastavila je sa svojim projektom *Adaptacija. Čitanje filma* koji se održao tri puta uz sudjelovanje filmsko-čitateljskog kluba čije je susrete moderirao vanjski suradnik Art-kina Zoran Krušvar. U četvrtak, 16. ožujka članice i članovi kluba su čitali *Smrt u Veneciji* Thomas Manna, romana kojeg smo povezali s dva naslova iste večeri: dokumentarnim filmom *Najljepši dječak na svijetu* (Kristina Lindström i Kristian Petri, 2021.) koji se bavi negativnim utjecajem slave što ju je nakon svjetske premijere filma Luchina Viscontija iskusio tada 16-godišnji švedski glumac Björn Andrésen te samom filmskom adaptacijom *Smrt u Veneciji* (1971.). Drugi roman koji se čitao je bio *Ovo nije zemlja za starce* Cormaca McCarthyja, dok je nakon razgovora prikazana adaptacija romana *Nema zemlje za starce* (2007.) Ethana i Joela Coena. Treći filmsko-čitateljski klub svoje je druženje održalo 19. srpnja uz čitanje romana *Osam planina* Paola Cognettija te gledanje istoimenog filma u Ljetnom Art-kinu u režiji Felixa van Groeningena i Charlotte Vandermeersch. Uz navedene romane, knjižnica je obogatila svoj fond i novim izdanjem knjige *Smrt djevojčice sa žigicama* Zorana Ferića povodom otvaranja nove filmske sezone Art-kina održanog 9. rujna premijerom istoimenog filma Gorana Kulenovića.

Za 15. rođendan Art-kina, u sklopu programa Knjižnice *Film izvan okvira*, u ponedjeljak, 18. prosinca održano je predstavljanje novog izdanja filmske edicije Hrvatskog filmskog saveza *Transcendentni stil na filmu: Ozu, Bresson, Dreyer* Paula Schradera uz gostovanje urednice HFS-ove biblioteke Diane Nenadić, profesora i filmologa Nikice Gilića te profesora i filmskog kritičara Saše Stanića. Nakon promocije knjige, na velikom je platnu prikazan film *Stalker* Andreja Tarkovskog.

Kinoprikazivaštvu, kao prvom susretu gledatelja i filma, prikupljanje i čuvanje filmova svakako je komplementarna djelatnost, čega je posljedica mogućnost njihovog ponovnog gledanja radi zabave, istraživanja ili znatiželje. Naravno, nije moguće sačuvati sve filmske naslove prikazane u kinu, ali principom geografskog kriterija – u ovom slučaju regionalnog – omogućava se njihovo suvislo prikupljanje, a potom i promocija te korisnost. Svaka zavičajna zbirka prikuplja građu koju trajno čuva i čini ju dostupnom čime, uz arhivsku, ima i uporabnu vrijednost, kako za lokalno stanovništvo tako, recimo, i za studente, kao i filmaše i organizatore lokacija koji imaju prilike na jednom mjestu pronaći brojne okupljene naslove raznih tema, lokacija, arhitekture, godišnjih doba, ali i lica domaćih glumaca i glumica. Osim redovnog nadopunjavanja baze Medijateke, u planu je prikupljanje materijala koji nisu isključivo audio-vizualnog karaktera, kao što su plakati, prateće knjižice i slično, kako bi se upotpunila slika regionalnog filmskog stvaralaštva.

Fond Knjižnice mogu koristiti članovi i članice Filmskog kluba Art-kina, a učlanjenje u Filmski klub za djecu i mlade do 15 godina ostvaruje se bez naknade, što je dodatan poticaj za korištenje fonda te razvoj interesa za filmsku umjetnost. Katalog knjižnice Art-kina (<https://akc-rijeka.zaki.com.hr>) dio je mrežnog informacijskog sustava ZaKi i njime se članovima omogućava svakodnevno i samostalno pretraživanje dostupnog fonda koji sadrži skoro 2.100 naslova. Obavijesti o radu knjižnice, kao i o samim aktivnostima vezanima uza nju, mogu se pronaći i na web-stranici Kina (www.art-kino.org).

KVARNERSKA FILMSKA KOMISIJA

Snimanja na području Primorsko-goranske županije

Tijekom 2023. godine, Kvarnerska filmska komisija nastavila je pružati podršku svim zainteresiranim produkcijskim kućama i profesionalcima koji su se odlučili svoje projekte ostvariti na području Primorsko-goranske županije. U obavljanju ovih aktivnosti, Art-kino usko surađuje s Gradom Rijeka, posebice s Upravnim odjelom za odgoj i obrazovanje, kulturu, sport i mlade, Upravnim odjelom za poslove gradonačelnika, Gradskog vijeća i mjesnu samoupravu te Upravnim odjelom za komunalni sustav i promet.

U Primorsko-goranskoj županiji je tijekom 2023. godine realizirano desetak audiovizualnih djela, a ističu se britanske serije *Hotel Portofino* i *Dan šakala* te dugometražni igrani filmovi *Napulj – New York* oskarovca Gabrielea Salvatoresa i *O'dessa* Jeremyja Jaspera.

Audiovizualna industrija globalno je sve interesantnija ne samo zbog svoje kulturalne važnosti, već u prvom redu stoga što značajno utječe na ekonomski razvoj, odnosno na lokalnu potrošnju, bilo da je riječ o dohodcima lokalne filmske ekipe, lokalnih produkcija, usluga, restorana, hotela, transporta i drugih. Valja naglasiti kako Hrvatski audiovizualni centar od 2012. uspješno provodi program poticanja ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela, pozicionirajući tako Hrvatsku kao poželjnu produkcijsku destinaciju i jednu od najatraktivnijih europskih zemalja za izvoz filmskih usluga. I u narednim se godinama očekuje nastavak trenda povećanja proizvodnje audiovizualnih djela u Hrvatskoj, a Primorsko-goranska županija jest svakako među najatraktivnijim područjima u Hrvatskoj kako za strane, tako i za domaće filmske produkcije. U prilog tome govori činjenica da je naša županija već godinama pri samom vrhu Hrvatske po broju snimajućih dana.

Financijski poticaj za filmske i televizijske produkcije koje snimaju u Hrvatskoj dostupan je međunarodnim i lokalnim produkcijama u obliku povrata 25% od ukupnog iznosa opravdanih troškova učinjenih u Republici Hrvatskoj. Dodatnih 5% odobreno je za produkcije koje snimaju u područjima ispodprosječnog razvoja. U desetogodišnjem razdoblju od 2012. do 2022. godine na području Hrvatske snimano je ukupno 109 audiovizualnih projekata obuhvaćenih Programom koji su ostvarili potrošnju od 1,7 milijardi kuna. Ukupan broj dana snimanja u prethodnih deset godina, prema podacima Hrvatskog audiovizualnog centra, jest 2643, od čega 399 dana snimanja otpada na Primorsko-goransku županiju.

Vezano uz filmske produkcije koje su u 2023. godini koristile program poticaja Hrvatskog audiovizualnog centra, ukupno se 5 projekata snimalo u Primorsko-goranskoj županiji, a ove se godine najviše ističu lokacije poput Rijeke, otoka Krka, Opatije, Mošćeničke Drage i Lovrana. Na području županije za potrebe tih pet projekata ostvareno je 75 dana snimanja.

Najveći ovogodišnji projekt ponovno je britanska serija *Hotel Portofino* čija je servisna produkcija hrvatska produkcijska kuća Drugi plan. Treća sezona *Hotela Portofino* se na području Primorsko-goranske županije snimala 44 dana, a kao glavna lokacija snimanja ponovno je poslužio Lovran. Drugi projekti koji su se snimali u Rijeci i županiji su američki igrani film *O'dessa*, domaći film *Atmosfera* te britanske serije *Dan šakala* i *SAS: Rogue Heroes*. Valja naglasiti da se tu govori isključivo o projektima iz Programa poticaja, dakle broj snimajućih dana na području Rijeke i Primorsko-goranske županije znatno je veći, a procjena jest da za 2023. godinu prelazi brojku od sto pedeset snimajućih dana.

Najveći projekti u 2023. godini

- Treća sezona *Hotela Portofino*, britanske povijesne dramske serije ITV-a i Britboxa, ovoga puta u režiji Jona Jonesa, na području županije snimala se tijekom ljeta 2023. godine, a za snimanje je zadužena produkcijska kuća Drugi plan iz Zagreba, najpoznatija po snimanju najuspješnije hrvatske serije *Novine*. Glavna lokacija snimanja bio je Lovran, gdje je smještena vila koja utjelovljuje Hotel Portofino, dok su kao preostale lokacije snimanja ove godine poslužile Rijeka, Klana te Mošćenička Draga. *Hotel Portofino* najveći je filmski projekt na području Primorsko-goranske županije posljednje tri godine te kao takav iznimna promocija Kvarnera na brojnim tržištima na kojima se serija prikazuje, a nezanemariva jest i činjenica kako su na projektu gotovo svi angažirani članovi filmske ekipe iz Hrvatske. Ususret početku snimanja na lokacijama u centru Rijeke (Državni arhiv u Rijeci, Guvernerova palača, Trg riječke rezolucije, Trg Grivica te Potok) 24. je kolovoza održana tiskovna konferencija na kojoj su govornici – zamjenica gradonačelnika Sandra Krpan, producent serije Christopher Arcache, hrvatski filmaši Miodrag Sila, Dean Lalić i Tomislav Peleski te Tanja Ladović Blažević iz Hrvatskog audiovizualnog centra – istaknuli značaj ovog projekta za Hrvatsku.
- Talijanska produkcijska kuća Paco Cinematografica, pod pokroviteljstvom RAI Cinema i u suradnji s hrvatskom produkcijskom kućom Antitalent, u Kraljevici, odnosno na brodu Galeb te na Žabici u Rijeci snimala je dijelove dugometražnog igranog filma radnog naziva *Napulj – New York*. Režiju i scenarij, nastao po predlošku slavnog talijanskog redatelja Federica Fellinija i scenarista Tullija Pinellija, potpisuje renomirani talijanski redatelj Gabriele Salvatores, dobitnik filmske nagrade Oscar za film *Mediteraneo*. Dok su produkcijske pripreme u Rijeci trajale nekoliko mjeseci, samo snimanje trajalo je nešto više od dvadeset dana, a na projektu je bilo angažirano oko 50 filmskih djelatnika iz Rijeke i Hrvatske te oko 250 statista.
- Tijekom proljeća se kroz desetak dana u Rijeci i na Krku snimala američka postapokaliptična rock-opera *O'Dessa* pod redateljskom palicom *Jeremyja Jaspere*. Glavnu ulogu u filmu tumači zvijezda serije *Stranger Things*, američka glumica Sadie Sink, a ostala istaknutija imena glumačke postave su Kelly Macdonald, Regina Hall te Kelvin Harrison Jr. Za potrebe snimanja je također 14. travnja u Mini Art-kinu održan *casting* za statiste u organizaciji hrvatske produkcijske kuće Ambasada Studio.
- Krajem rujna i u listopadu se na području Rijeke nešto manje od dvadeset dana snimala britanska serija *Dan šakala* u produkciji kuće Carnival Films. Serija će biti dostupna na Netflixu, a u glavnoj je ulozi Oscarom nagrađeni britanski glumac Eddie Redmayne. Dijelovi serije snimali se na lokacijama u centru Rijeke poput ulice Dolac i riječke tržnice, a snimalo se i u Opatiji i Mošćeničkoj Dragi. Za potrebe snimanja je 2. listopada u Mini Art-kinu održan *casting* za statiste, u organizaciji kuće Ambasada Film.
- Za potrebe britanske serije *SAS: Rogue Heroes*, koja se tijekom proljeća i ljeta snimala dijelom na Krku te većinom u Istri, u Mini Art-kinu je 27. i 28. ožujka održan dvodnevni *casting* za statiste. *Casting* je organizirala hrvatska MP-filmska produkcija. Riječ je o drugoj sezoni BBC-eve serije povijesne i ratne tematike u režiji Stevena Knighta.
- Hrvatska obiteljska dramska serija o članovima gorske službe spašavanja *Gora* u koprodukciji Hrvatske radiotelevizije i produkcijske kuće Antitalent snimala se na proljeće i ljeto na brojnim lokacijama u Gorskom kotaru. Filmska ekipa je na setu proveli 98 dana, a u 22 epizode pojavljuje se 100 glumaca i više od 200 statista.

- Hrvatski ratni film *Atmosfera* sestara Anite i Ivone Juke, podržan od strane Hrvatskog audiovizualnog centra, u kojem jednu od glavnih uloga tumači Dado Ćosić započeo je sa snimanje u 2023. godini na otoku Krku.
- U Rijeci se snimala i epizoda četvrte sezone uspješne španjolske TV emisije *Comerse el Mundo* koja se prikazuje na kanalu RTVE, državnoj televizijskoj kući u Španjolskoj. Snimanje se održalo početkom rujna, a snimalo se na brojnim lokacijama u centru grada te na Trsatskoj gradini. Ovaj nekomercijalni kulturno-turistički projekt koji će promovirati Rijeku na gastronomskoj i turističkoj sceni podržala je i Hrvatska turistička zajednica.
- Scene za novu seriju *Sablja*, u koprodukciji hrvatske kuće Drugi plan, srpske produkcijske kuće This or that te bugarskog Agitpropa, o atentantu na srbijanskog premijera Zorana Đinđića, snimale su se u 2023. godini u Crikvenici.

Promidžba i umrežavanje

Kvarnerska filmska komisija u 2023. godini nastavila je članstvo u EUFCN – European Film Commission Network, udruženju filmskih komisija u Europi.

Kvarnerska filmska komisija sudjelovala je u petom izdanju filmske konferencije *PROFilm Days*, u organizaciji Zagrebačkog filmskog ureda i Hrvatskog audiovizualnog centra, koje se održalo 28. rujna u Zagrebu. Konferencija obrađuje ključna pitanja iz audiovizualne industrije, a glavni gosti bila su tri predstavnika svjetske organizacije *location managera* – LMGI koji su zaslužni za odabir lokacija snimanja brojnih audiovizualnih uspješnica. Riječ je o Johnu Rakichu, ujedno i predsjedniku međunarodnog ceha LMGI, EJ Richards te Benjaminu Hendriksu. Spomenuti filmski profesionalci posjetili su Rijeku i Primorsko-goransku županiju 22. rujna gdje ih je Kvarnerska filmska komisija odvela u pregled lokacija po gradu i županiji, a vezano uz buduće projekte.

Hrvatska premijera novog promotivnog videa *Make Your Own Movie* Turističke zajednice Kvarnera održala se 6. rujna na Ljetnoj pozornici u Opatiji, a Kvarnerska filmska komisija odazvala se svečanoj premijeru. Produkciju spota, koji je svjetsku premijeru imao na filmskom festivalu u Sarajevu, potpisuju riječka Filmerija te Kinoteka.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije, 17. studenog se pak u Art-kinu održala premijera županijskog promotivnog videa *Kaleidoskop* koji je prilagođen slijepim i slabovidnim te gluhim i nagluhim osobama.

Poticanje lokalnih produkcija - Kvarner u kratkom #4

Vrlo važan segment djelovanja Art-kina i Kvarnerske filmske komisije jest i sudjelovanje u poticanju i vidljivosti lokalnih produkcija i prikazivanja njihovih filmova pa se u njemu redovito održavaju premijere filmova riječkih autora, filmova o Rijeci, kao i filmova snimanih u Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji. Također, filmovi koji su ostvarili financijsku potporu posredstvom *Programa javnih potreba u kulturi grada Rijeke* te *Sporazumom o suradnji* Grada Rijeke i Hrvatskog audiovizualnog centra (koji je potpisan još 2009. godine) svoju premijeru imaju upravo u Art-kinu. Cilj ovih potpora je, jamačno, jačanje filmskog stvaralaštva kako o Rijeci, tako i u njoj. Drugim riječima, pružajući podršku riječkoj filmskoj produkciji kroz osiguranje dovoljnog prikazivačkog prostora i promociju filmova, doprinosi se njezinom jačanju i uključivanju filmskih djelatnika u nacionalne i međunarodne okvire filmske industrije. Poseban program koji Kvarnerska filmska komisija provodi u sklopu poticanja lokalnih produkcija jest *Kvarner u kratkom* koji se 2023. godine proveo po četvrti put.

Kvarner u kratkom 4

Kvarnerska filmska komisija organizirala je četvrto izdanje programa *Kvarner u kratkom* u sklopu kojeg su se na najkraći dan u godini, 22. prosinca, u Art-kinu predstavili filmovi kratkog metra mladih lokalnih autorica i autora, snimljeni u Primorsko-goranskoj županiji. U sklopu programa održalo se i predstavljanje Medijateke – zavičajne zbirke Specijalne filmske knjižnice Art-kina, okrugli stol *Snimano kod nas* te radionica izrade videospota Kristine Barišić.

Program *Kvarnera u kratkom 4* započeo je 22. prosinca u 16 sati s predstavljanjem Medijateke – zavičajne zbirke Specijalne filmske knjižnice Art-kina koja okuplja filmove o i iz Rijeke na jednom mjestu te je dostupna za pretraživanje i gledanje svim zainteresiranim posjetiteljima Art-kina. Medijateka je, od 16 do 18 sati, predstavila novi uređaj s obnovljenim i novim filmskom naslovima dostupnim za gledanje u Art-kinu.

Okrugli stol *Snimano kod nas* na temu proizvodnje audiovizualnih djela na području Primorsko-goranske županije započeo je u 18 sati, a gosti okruglog stola bili su Vanja Tataj Štok, savjetnica za muzejsku djelatnost, audiovizualnu djelatnost i vizualne umjetnosti u Gradu Rijeci, *location manager* Dean Lalić te koordinatorica programa Art-kina Ana Šegrt, dok je razgovor moderirao redatelj i producent David Lušičić. Cilj okruglog stola bio jest obuhvatiti sve faze, odnosno aktere važne za nastanak AV djela u Rijeci i županiji te je stoga Vanja Tataj Štok predstavila Javne potrebe u kulturi Grada Rijeke i Sporazum Grada i Hrvatskog audiovizualnog centra, Dean Lalić se osvrnuo na snimanja domaćih i stranih produkcija kod nas, a Ana Šegrt je predstavila ponovno pokrenutu Medijateku te podršku Komisije, odnosno Art-kina u poticanju vidljivosti lokalne produkcije.

Projekcija domaćih kratkometražnih filmova snimanih u Primorsko-goranskoj županiji započela je u 19 sati, a na repertoaru su ove godine bili dokumentarni film *Dnevni Boravak* Maje Ležaje nastao tijekom Filmaktivove Nove škole dokumentarnog filma, zatim redateljski prvijenac Luke Karla Kauzlarića – dokumentarno-eksperimentalni film *Kantrida* – premijerno prikazan na Liburnia Film Festivalu 2023. godine gdje ga je žiri proglasio najboljim regionalnim filmom te eksperimentalni film *Žal* mlade riječke redateljice Mare Prpić. Po završetku projekcije održan je razgovor s redateljicama i redateljem.

U sklopu četvrtog izdanja *Kvarnera u kratkom*, u 20 sati održala se kinopremijera drugog kratkometražnog filma Kristine Barišić *Neka ljubav kaže sve o nama*. Glavne uloge ostvarili su Lena Medar, Paško Vukasović i Olivera Baljak, a film je svoju festivalsku premijeru imao na Zagreb Film Festivalu. Premijeri je prisustvovala filmska ekipa s kojom je po završetku projekcije održan razgovor.

Popratni radionički program ove je godine podrazumijevao radionicu izrade videospota predvođenu riječkom redateljicom filmova i glazbenih spotova Kristinom Barišić. Radionica je bila namijenjena studentima i ostalim zainteresiranim odraslim polaznicima, a održala se 19. i 20. prosinca, od 12 do 15 sati, u Mini Art-kinu te studiju Art-kina u Dječjoj kući.

Ulaz na Kvarner u kratkom je slobodan, a Komisija ovim programom želi učiniti svoj rad vidljiv široj javnosti, predstaviti produkcije snimljene na našem području, ali i otvoriti prostor za učenje i rad mladih. Na četvrtom izdanju *Kvarnera u kratkom* sudjelovalo je oko 400 posjetitelja.

SURADNJE I PARTNERSTVA

Art-kino nastoji razvijati suradničke modele s brojnim organizacijama. Time postizemo da naši resursi doprinose jačanju čitave riječke filmske i kulturne scene, da pojedine programe jednostavnije i racionalnije realiziramo te da dolazi do kulturne decentralizacije, dok gledateljima pružamo programe koje bismo samostalno ostvarili u puno nepovoljnijim financijskim okolnostima.

Značajan aspekt rada Art-kina nalazi se upravo u uspostavljanju suradnji s brojnim filmskim, kulturnim i obrazovnim institucijama, udrugama i školama čija djelatnost nije filmska, ali nas upravo film povezuje u cilju širenja znanja. Održavanje suradnje s kulturnim institucijama omogućava i suvremenost, ne samo filmsku, već i na razini kulturne forme koja korespondira s problematikom i propitkivanjem sadašnjice, odnosno recentnih sociološko-političkih zbivanja te daje riječkoj publici uvid u aktualna društvena pitanja.

Partneri s kojima je Art-kino prošle godine surađivalo u izradi programa su sljedeći: Editus, Continental film, Discovery film, Festival mediteranskog filma Split, Avenue Pictures, Films Sans Frontières, Restart Label, Ri Teatar, Sabmarine, Tamasa Distribution, MCF, Zagreb Film Festival, Blitz, Chantal Akerman Fondation – Cinematek, Cinémathèque Royale de Belgique, Mediawan, Hrvatsko-tursko društvo Rijeka, Kinematografi Dubrovnik, Kino Kinoteka, Avala Film Way, Centar film, Jugoslovenska kinoteka, Park Circus, Dinaridi film, Distune Promotion, MK2, Prostor plus, ABKCO, Fundacija Wspiera, Kompot, Hrvatski audiovizualni centar, Poljska kulturna udruga Polonez, 4film, Bijeli val, Filmbankmedia, Pan Papillon, Udruga antifašističkih boraca i antifašista grada Rijeka, Umjetnička organizacija Kompot, Istra film, Manhattan Short, V.B.Z., 25 FPS, Filmaktiv, LORI, Hrvatska radiotelevizija, Jučer, Okodoko, Lionsgate, Sveučilište u Rijeci, Veleposlanstvo Japana u Republici Hrvatskoj, Veleposlanstvo Republike Češke u Zagrebu, Veleposlanstvo Republike Koreje u Republici Hrvatskoj, Duplicato, Media, Film-protufilm, Greta Creative Network, Hrvatski državni arhiv, Jadran film, Jučer d.o.o., FAME Solutions, Muzej moderne i suvremene umjetnosti Rijeka i Novi vodnjanski filmski val.

Raznolikost svog programa Art-kino ostvaruje zahvaljujući brojnim suradnjama, od kojih se posebno ističu one s Hrvatskim audiovizualnim centrom, Hrvatskom kinotekom, Animafestom, 25FPS-om, Zagrebačkim i Motovunskim filmskim festivalom, Festivalom mediteranskog filma Split, Hrvatskim filmskim savezom, Zagreb filmom, kao i sa Slovenskom te Jugoslovenskom kinotekom. Pored toga, ustanova surađuje, osobito na lokalnoj razini, s brojnim udrugama i ustanovama u kulturi, školama, veleposlanstvima, institutima, fakultetima i pojedincima. Art-kino je, također, član mreže Europa Cinemas, CICAIE - Confédération Internationale des Cinémas d'Art et d'Essai, ECFA - European Children's Film Association te Hrvatske mreže neovisnih kinoprikazivača.

Pored toga, u sklopu programa Škola u kinu Art-kino od samog početka bilježi postojanu suradnju s odgojno-obrazovnim ustanovama na razini Rijeke i Primorsko-goranske županije, a zadnje četiri godine, zbog uvođenja *online* verzije programa i na razini čitave države. Tako je tijekom 2023. godine Art-kino ostvarilo suradnju sa 21 dječjim vrtićem, 35 osnovnih škola te 20 srednjih škola.

MEDIJSKO PRAĆENJE I PROMOCIJA PROGRAMA

Za promociju programa Art-kino koristi raznovrsne komunikacijske modele, što znači da se mjesečno tiskaju programski leci za filmske programe Art-kina i Dječju kuću te leci i plakati za posebne programe. Zbog dodatnih mjera uštede, tijekom i tijekom 2023. godine nastavljena je praksa tiskanja spomenutih materija u izdanju Art-kina.

Za posebna događanja u 2023. godini slale su se elektronske pozivnice Filmskom klubu Art-kina, Filmskom klubu 54+ te ciljano osobama koje pokazuju interes za filmske programe preko elektroničke pošte. Pritom je poseban naglasak stavljen na studentsku populaciju uz slanje pozivnica putem e-pošte fakultetima i njihovim odsjecima za filmske programe bliske njihovom području studija. Također, i protekle je godine u studenom pokrenuta kampanja *Studentski studeni* u sklopu koje su se svi zainteresirani studenti i studentice mogli besplatno učlaniti u Filmski klub Art-kina. Javnost je redovno informirana i putem *newslettera* te e-pozivnica za posebna događanja poput otvaranja autorskih ciklusa te ciklusa nacionalnih kinematografija, premijera i slično.

Internetska stranica www.art-kino.org važan je izvor informacija o programu koju se svakodnevno ažurira. Stranica sadrži informacije o tekućem programu, kao i arhiv filmova, mjesečne najave, najave posebnih događaja, fotogalerije i druge korisne materijale, odnosno brojne informacije koje kontekstualiziraju naše djelovanje u širem smislu. Krajem 2018. godine stranica je redizajnirana i prevedena na engleski jezik kako bi se kino približilo inozemnoj publici, a prilagođena je i mobilnim uređajima s kojih korisnici sve češće pregledavaju mrežnu stranicu Art-kina. Od 2021. godine stranica se usklađuje sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Dosad je, uz nekoliko iznimaka, ispunjena većina zahtjeva europske norme za pristupačnost tehnologija u javnome sektoru.

I u ovom se periodu nastavilo pojačano ulaganje u komunikaciju putem društvenih mreža (Facebook, Instagram). Društvene mreže Art-kina, naročito u kontekstu veće prisutnosti potencijalnih posjetitelja, posebice mlađih generacija, na virtualnim platformama, u proteklim su se godinama pokazale kao važan izvor informacija, susreta i obostrane komunikacije publike i Art-kina. Pritom je nastavljena uzlazna putanja praćenja rada Art-kina na društvenim mrežama koje zaključno s prosincem 2023. prati više od 14.790 korisnika Facebooka i više od 3.580 korisnika Instagrama. Art-kino sudjeluje i u kreiranju sadržaja za internetsku stranicu i društvene mreže Dječje kuće, koje trenutno prati više od 7.000 korisnika na Facebooku i 1.860 korisnika na Instagramu.

U spomenutom razdoblju odvijala se i uobičajena promocija putem Citylight plakata više središnjih gradskih lokacija gdje su predstavljeni programi *Buñuel srijedom*, *Oscari u 8*, *Lynch četvrtkom* i *Ljetno Art-kino 2023, 25 FPS – Festival eksperimentalnog filma i videa*, *Kultno kino: Lice s ožiljkom*, *Studentski studeni* te *Željko Senečić, Scena i stil*. Istaknuti mjesečni programi Art-kina redovito se objavljuju i u sklopu mjesečnog priloga Novog lista *Rijeka INFO*.

Mediji izvrsno prate rad Art-kina, a o svim programima su obavješteni putem redovnih objava. Art-kino je svakodnevno zastupljeno u tiskanim medijima (*Novi list*, *La voce del popolo*, *Jutarnji list*, *Večernji list*...) i na internetskim portalima (*novilist.hr*, *mojarijeka.hr*, *torpedo.media*, *ziher.hr*, *culturenet*, *kulturpunkt*, *dokumentarni.net*, *tportal.hr*, *teklic.hr*, *fiuman.hr*, *gloria.hr*, *riportal.hr*, *lokalni.večernji.hr*...), a nerijetko je prisutno i u središnjim televizijskim i radijskim informativnim emisijama (*HRT*, *HRT Radio Rijeka*, *RTL*, *Kanal Ri*, *Nova TV*, *Laganini FM Rijeka*, *Radio Korzo*). Za kraj valja istaknuti da je u prosincu 2023. godine, povodom 15. obljetnice kina, interes medija za rad Art-kina bio pojačan, što se potvrdilo i velikim intervjuima ravnateljice Art-kina Slobodanke Mišković u Novom listu i *La voce del popolo* te na Radio Rijeci.

TEHNIČKA I ORGANIZACIJSKA PODRŠKA PROGRAMIMA VANJSKIH KORISNIKA

Art-kino je tijekom 2023. godine sudjelovalo kao tehnička podrška u realizaciji brojnih konferencija i stručnih skupova koji su se odvijali u Dječjoj kući i dvorani Art-kino Croatia. Svakako bismo htjeli istaknuti kako se radi o programima koji iziskuju puno ljudskih, tehničkih i organizacijskih resursa jer se njihovo provođenje često odvija u terminima između Škole u kinu i redovnih programa Art-kina što predstavlja dodatno opterećenje u organizaciji poslovanja. Primjera radi, 22. ožujka u sklopu obilježavanja Dana voda u kinu Dječje kuće Art-kino je pružilo tehničku i prostornu podršku projekciji *Riječke vodne simfonije* autora Ive Vičića, komunalnog društva Vodovod i kanalizacija d.o.o.

PROSTORNI I TEHNIČKI UVJETI

U prošloj smo godini nastavili voditi brigu o sustavnom održavanju svih objekata kojima Art-kino upravlja, njihovoj sigurnosti, provedbi svih zakonskih propisa u ovom području te redovitim održavanju i nabavi nove opreme.

Unatoč stalnom naporu i radu na održavanju Art-kina *Croatia*, ne možemo zanemariti činjenicu da su posljednja veća ulaganja u kino učinjena 2008. godine, a da pojedini segmenti, poput kinostolica nisu mijenjani gotovo pedeset godina. Niz je nedostataka koji ograničavaju rad poput dotrajalog krova i pročelja uslijed čega sve češće dolazi do prokišnjanja dvorane, dotrajalih instalacija, rascjepkanosti uredskih prostora, nedostatka prostora za socijalizaciju, no najveći su svakako nepostojanje klimatizacije što posebno dolazi do izražaja tijekom ljetnih vrućina kada dvoranu nije moguće koristiti, dotrajalost gledališta te nepristupačnost osobama s invaliditetom. Ukratko, nužno je započeti proces cjelovite obnove Art-kina *Croatia*. Riječ je o dugotrajnom i složenom procesu koji ne ovisi u potpunosti o Art-kinu te zahtijeva dugoročno planiranje i značajna sredstva, no ne sumnjamo da ćemo, uz podršku Grada, uspjeti pronaći kvalitetno rješenje te time otvoriti novo poglavlje u razvoju institucije i filmske budućnosti Rijeke.

Krov je prokisnuo i u uredskim prostorijama, i to na više mjesta. Unatoč pokušaju sanacije u 2022. godini u suradnji s tvrtkom *Rumat*, nismo uspjeli riješiti ovaj problem, a ono što nas najviše brine jest voda koja prodire blizu strujnih instalacija i radnih mjesta. Nažalost, unatoč višekratnom dopisivanju s *Rumatom*, u protekloj godini nije ponovno sanirano krovništvo.

Nastavili smo i s podizanjem tehnoloških standarda i kvalitete filmskih projekcija. Art-kino je jedno od rijetkih kina u Hrvatskoj koje pored digitalnog projektora u svojim programima koristi i 16-mm i 35-mm projektore te filmove prikazuje na svim standardnim prikazivačkim formatima, a u skladu s autorskom vizijom. U prošloj smo godini nabavili novi digitalni 4k projektor uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija u iznosu od 39.816,84 eura. Ukupni trošak nabave i postava novog projektora iznosio je 119.562,50 eura. Stari digitalni projektor nabavljen je 2013. godine te je u proteklih desetak godina svakodnevno bio u upotrebi. Unatoč redovnom servisiranju i održavanju, tijekom projekcija sve češće je dolazilo do oštećenja slike. Nabavom novog 4k projektora, koji ima bolju rezoluciju od postojećeg, pruža oštriju i kvalitetniju sliku te veće kontraste, Art-kino je nastavilo pratiti suvremene tehnološke trendove, čime se istovremeno publici pruža mogućnost bogatijeg gledateljskog iskustva, a u rad kina implementiraju se i zelene politike jer je novi projektor energetski učinkovitiji. Nakon pribavljanja dokumentacije te pokretanja procesa javne nabave i dobavljanja potrebne licence, pri samom kraju ljetne stanke kina, izvršena je i nabava samog projektora te njegovo postavljanje.

Tijekom svibnja i lipnja, u skladu s odlukom Grada, izvršeno je preseljenje opreme iz dosadašnjeg skladišnog prostora na Žabici u novi prostor na adresi Krešimirova 10 koji nam je Grad Rijeka ustupio bez naknade. Prostor je u građevinski lošem stanju te je nužno i ovdje pristupiti sanaciji, no zbog radova u Krešimirovoj ulici koji i dalje traju, nismo u mogućnosti započeti radove.

Obavljali smo i druge redovite servise i održavanja: preglede dimovodnih kanala uz izdavanje atesta, servis vatrodjave i redovito održavanje vatrodjave, ispitivanje instalacija, čišćenje dimovodnih kanala, zaštitu na radu i zaštitu od požara te ostale radove vezane uz tekuće održavanje.

Nastojali smo redovito i kvalitetno održavati novu opremu Dječje kuće, a redovito smo obavještavali i nadležne o svim uočenim nedostacima kako bi se isti ispravili te kako bismo sačuvali izuzetno vrijednu audiovizualnu opremu i dvoranu. U skladu s rečenim, organiziran je i izvršen servis digitalnog projektora u kinodvorani Dječje kuće. Dodatno, zbog kvara toplinske pumpe i time poveznog nedostatka klimatizacije i ventilacije u prostorima Dječje kuće, bili smo prisiljeni otkazati programe u kinodvorani Dječje kuće tijekom ljeta jer se uslijed previsokih temperatura u projekcijskoj kabini audiovizualna oprema učestalo kvarila. U dvorani smo dubinski očistili stolice i tepihe u dvorani. Ovome smo pristupili zbog velikih onečišćenja stolica i ustajalog i neugodnog mirisa koji nastaje zbog nedostatka prirodne ventilacije, kao i zbog gustog korištenja prostora. Osim nedostatka prirodne ventilacije, dogodio se i kvar pumpe, popravljen u prosincu 2023. Uslijed ovog kvara u dvorani nije bilo grijanja, hlađenja i ventiliranja. Nakon popravka postojećeg sustava, prostor ne možemo hladiti prema potrebi jer je vezan za režim grijanja i hlađenja na katu objekta te je nužno omogućiti odvojeni, odnosno dodatni sustav hlađenja projekcijske kabine. Audiovizualna oprema ne može raditi pod takvim temperaturama unatoč dvije mobilne klima jedinice u prostoru.

Nadalje, u dvorani Dječje kuće svijetleće oznake na razini poda oštećene su od prvog dana te ne svijetle. U studiju dolazi do izbacivanja osigurača te izboja elektriciteta pri korištenju uređaja što dovodi do nefunkcionalnosti opreme i predstavlja opasnost za radnike Art-kina i posjetitelje. U uočenim nedostacima redovito informiramo nadležne.

Ljetna stanka u radu Art-kina iskorištena je za redovno godišnje održavanje prostora, a izvršeni su radovi bojanja i poliranja podova i stepeništa u atriju te provjera i servis postojeće opreme i instalacija.

U proteklom je razdoblju nabavljeno novo računalo za prikazivanje projekcija za Art-kino kabinu koje ne idu preko DCP-a, a u svrhu ponovnog pokretanja programa Medijateke – zavičajne zbirke Specijalne filmske knjižnice Art-kina – nabavljen je novi tablet, kao i tablet za kontrolu medijskih sadržaja u dvorani Art-kina. Također, uz pomoć ZID-a Grada Rijeke integrirana je nova mrežna oprema zbog poboljšanja brzine i stabilnosti sustava te pripreme za novu IP telefoniju, a integriran je i alarmni sustav u IP sustav dojavne. Zamijenjene su dotrajale komponente vezane uz prikazivačku djelatnost, a nabavljena je i nova rasvjeta za atrij.

Od redovitih servisa, izvršeni su oni vatrogasnih aparata, a od vanrednih: ventilacije, kotla ureda, izloga, hidrauličke ulaznih vrata, zatim zamjena i servis servera DCP projektora na ljetnoj pozornici Art-kina te popravak servera ljetnog DCP projektora u Dječjoj kući.

Nastavljen je rad na sustavnoj katalogizaciji i arhiviranju promotivnih tiskanih materijala i plakata svih filmova te drugih programa koji su se održavali u kinu od njegova otvaranja 2008. godine, kao i arhiviranje te sortiranje filmskog materijala.

U prošloj smo godini ispitali i mogućnost obnove i prenamjene Teatrna u bivšem industrijskom kompleksu Rikard Benčić u prostor kina, radnog naziva Art-kino Teatrino. Zgrada se nalazi u središtu

kompleksa na k.č.3386/2 k.o. Stari Grad. Teatrino je građen u funkciji industrijskog kompleksa kao društveni dom tadašnje Tvornice duhana. S Palačom šećerane upisan je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, Listu nepokretnih kulturnih dobara 28. 5. 2002. godine pod brojem Z-102 (NN, br. 151/02). Kroz provjeru zadatka smještaja Art-kina, definirali smo potrebne sadržaje te minimalni broj sjedećih mjesta u novoj dvorani, kao i nekoliko mogućnosti prostorne organizacije u odnosu na prostorne zahtjeve Art-kina te u odnosu na projekt uređenja javnih površina kompleksa *Benčić*. Detaljnom analizom utvrđeno je da kinodvorana mora imati minimalno 150 sjedala te biti projektirana tako da osigura maksimalnu kvalitetu gledateljskog iskustva, kao i kvalitetu boravka posjetitelja. Uvidom u prostorno-plansku dokumentaciju utvrđeno je da je za postojeću zgradu Teatrina dozvoljena rekonstrukcija u postojećim gabaritima, pri čemu se zadržava postojeća konstrukcija i visina zgrade.

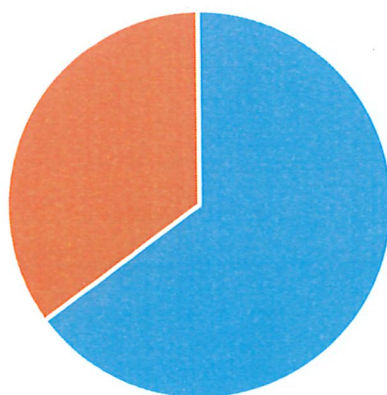
Zaključak je kako smještanje kinodvorane koja bi zadovoljavala standarde suvremene kinoprikazivačke djelatnosti nije moguće u postojećim gabaritima, odnosno da je visinu objekta nužno povećati za jednu etažu, a sadašnja visina Teatrina od 4,20 metara nije zadovoljavajuća. Osim zbog smještaja tribina gledališta, povećanje visine dvorane neophodno je i zbog planiranja nove nosive konstrukcije krovišta te smještaj svih instalacija i audiovizualne opreme.

KADROVI I FINANCIJE

Art-kino je primjer dobrog poslovanja u području kulture kroz racionalizaciju troškova, uravnotežene prihode i rashode te diverzifikaciju izvora financiranja. Grad Rijeka kontinuirano financijski prati Art-kino, a upravo zahvaljujući ovoj potpori, odnosno statusu javne ustanove u kulturi Grada, naše je financiranje, kao i naš rad, stabilno. S druge strane, Art-kino je izuzetno proaktivno kada govorimo o proširenju izvora prihoda te se u svom radu namjerava oslanjati ne samo na proračun Grada, već na niz drugih donatora i vlastita sredstva.

ART-KINO PRIHODI 2023	
Grad Rijeka	459.512,79
Hrvatski audiovizualni centar	53.142,20
Ministarstvo kulture i medija RH	39.816,84
Europa Cinemas	17.907,00
Europa Cinemas - Collaborate to Innovate	13.000,00
Primorsko-goranska županija	13.620,00
Donacije	11.225,45
Ulaznice	89.774,37
Vlastiti prihodi	9.202,81
UKUPNI PRIHODI	707.201,46

PRIHODI ART-KINA U 2023. GODINI

■ PRIHODI GRAD RIJEKA 65% ■ OSTALI PRIHODI 35%

Dodatno, iz viška ranijih godina utrošeno je preko 80 tisuća eura, u prvom redu za nabavu novog digitalnog projektora te druge tehničke opreme.

Iz gore navedenih brojeva, vidljivo je da smo bili posvećeni pronalaženju izvora financiranja i izvan proračuna Grada. Okvirno, Grad Rijeka nas je podržao s oko 65 % sredstava, uključujući i sredstva za plaće i režije, dok smo preostala sredstva osigurali iz niza drugih izvora, poput Hrvatskog audiovizualnog centra, Europe Cinemas, Primorsko-goranske županije, Ministarstva kulture i medija, ulaznica, vlastitih prihoda i niza drugih. Uzmemo li u obzir samo programska sredstva, možemo reći da smo više od 90% programskih sredstava ostvarili izvan proračuna Grada Rijeke.

Sufinanciranje od strane Grada osiguralo nam je stabilnost poslovanja, no ta nam sredstva nisu bila dostatna za sve programske ambicije, stalni razvoj i implementaciju inovacija, kao i nove projekte. Pronalaženje novih izvora financiranja, praćenje i izvještavanje o sredstvima velik je, ključan i nevidljiv dio posla naše Ustanove. Pri tome smo vodili računa da rast prihoda ne ugrozi našu temeljnu svrhu te da počiva na ideji razvoja kulture i zajednice, odnosno da poštujemo visoke estetske programske standarde i da ne idemo u smjeru komercijalizacije programa i time ugrozimo našu javnu ulogu.

U protekloj smo godini i dalje bili suočeni s velikim inflacijskim pritiscima koji su doveli do povećanja troškova za niz usluga, od studentskog rada nadalje. Javna sredstva namijenjena kulturi nisu pratila inflacijske trendove.

Organizacijska struktura Ustanove može se podijeliti na četiri jedinice: opći poslovi, program, program za djecu i mlade, tehnika. Radni procesi u Ustanovi izuzetno su fleksibilni kako bi se postigla čim veća učinkovitost. Unatoč pokretanju kontinuiranih programa u Dječjoj kući, povećanje opsega poslova nije bilo praćeno i povećanjem broja radnika.

Nažalost, u protekloj godini nije došlo do povećanja plaća radnika u ustanovama kulture Grada Rijeke pa tako ni u Art-kinu, unatoč otvaranju kolektivnih pregovora između Grada Rijeke i sindikata u svibnju 2023. godine.

Usljed velikih inflatornih pritisaka, nužna je podrška Grada usmjerena na zaštitu radnika imajući pri tome u vidu socijalnu osjetljivost, demografsku situaciju, izražen nedostatak radne snage na tržištu rada, kao i potrebu osiguranja minimalnog životnog standarda za većinu radnika u kulturi. Usljed činjenice da su koeficijenti Osnivača veći u odnosu na koeficijente za poslove iste ili manje složenosti u ustanovama, započeo je trend odlaska radnika iz Ustanove u Grad na veću plaću čime je dodatno otežano poslovanje Ustanove.

Ukratko, daljnji razvoj Ustanove moguće je osigurati jedino ozbiljnim unaprjeđenjem prostornih i ljudskih kapaciteta.

S poštovanjem,

Slobodanka Mišković
ravnateljica Art-kina

Mišković